Stuk **15** (1997-1998) – Nr. 9-B

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

4 december 1997

ONTWERP VAN DECREET

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1998

BELEIDSBRIEF

Vlaams Buitenlands Beleid

Beleidsprioriteiten 1998

VERSLAG

namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Leo Cannaerts
aan de Commissie voor Financiën en Begroting

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jef Sleeckx.

Vaste leden : de heren Leo Cannaerts, Paul Deprez, Freddy Sarens, Herman Suykerbuyk, Hugo Van Rompaey ;

de heren Karel De Gucht, Jacques Laverge, Stefaan Platteau ;

de heren Fred Dielens, Patrick Hostekint, Jef Sleeckx ;

de heren Luk Van Nieuwenhuysen, Karim Van Overmeire ;

de heer Paul Van Grembergen ;

mevrouw Cecile Verwimp-Sillis.

Plaatsvervangers :

de heren Jan Béghin, Herman Candries, Paul Dumez, Jef Van Looy, Johan Weyts ;

de heren Jacques Devolder, Jaak Gabriels, Didier Ramoudt ;

de heer Jacques Timmermans, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, de heer Tuur Van Wallendael ;

de heren Christian Verougstraete, Emiel Verrijken ;

mevrouw Nelly Maes ;

de heer Johan Malcorps.

Zie :

15 (1997-1998)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Errata + Bijlagen met Addendum

– Nrs. 2 tot 8 : Amendementen

– 9-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting

808 (1997-1998)

– Nr. 1 : Beleidsbrief

Zie ook :

12 (1997-1998)

– Nr. 1 : Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (1997-1998)

– Nr. 1 : Toelichtingen + Addendum

17 (1997-1998)

– Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUDSOPGAVE

Blz.

I. Toelichting door de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

I.1. De Beleidsbrief Vlaams Buitenlands Beleid - Beleidsprioriteiten 1998

I.1.1. Algemene situering 7

I.1.2. Vlaanderen politiek een stem geven in de wereld 7
A. Bilateraal 8
A.1. Betrekkingen met Nederland 8
A.2. Betrekkingen met de staten van West-Europa 8
A.3. Betrekkingen met de landen van Centraal- en Oost-Europa 8
A.4. Bilaterale betrekkingen met niet-Europese staten 8
B. De Europese Unie 8
C. Multilateraal 8
D. Internationale communicatie en promotie 8

I.1.3. Vlaanderen economisch 9
A. Investeren in Vlaanderen 9
B. Export Vlaanderen 9
C. Fonds Vlaanderen-Azië 10

I.1.4. Vlaanderen als gangmaker van culturele diversiteit 10
A. Culturele verscheidenheid 10
B. Vlaanderen op internationale toppodia 10

I.1.5. Een Vlaamse bijdrage tot de internationale solidariteit 11
A. Centraal- en Oost-Europa 11
B. Samenwerking met het oog op duurzame ontwikkeling 11
C. Verdere institutionele ontwikkelingen 11

I.1.6. Het Vlaams netwerk in het buitenland 12

I.1.7. Conclusies 12

I.2. De uitgavenbegroting 12

I.2.1. Algemene situering 12

I.2.2. Toelichting bij de decreetsbepalingen 12
A. Artikel 13 13
B. Artikel 31 13
C. Artikel 43 13
D. Artikel 79 13
E. Artikel 102 13
F. Artikel 108 13

I.2.3. Toelichting bij de begrotingstabel 14

I.2.4. Regeringsamendement 14

II. Algemene bespreking 14

II.1. Algemene appreciatie van de beleidsbrief 14

II.2. Vlaams internationaal politiek beleid 15

A. Ontbreken van een echt federatief buitenlands beleid 15
A.1. Vlaanderen moet mee gestalte kunnen geven aan de grote krachtlijnen van het buitenlands beleid van de hele Belgische federatie 15
A.2. Noodzakelijke uitklaring en (her)definiëring van de rol van de IMCBB 16
A.3. Taalverbondenheid als grondslag voor een zelfstandig Vlaams buitenlands beleid 16
A.4. Federale recuperatiepogingen met betrekking tot de ontwikkelingssamenwerking en de buitenlandse handel 17
A.5. Aanwezigheid van de federale premier op de top van de francofonie 18

B. Bilaterale politiek 19
B.1. Nederland 19
B.1.1. Het Vlaams-Nederlands cultureel akkoord als basis voor de samenwerking 19
B.1.2. Een Vlaams-Nederlands Huis in Brussel 19
B.1.3. Een grote Vlaams-Nederlandse samenwerkingsconferentie 19
B.1.4. De verdediging van het Nederlands in Europa 20
B.1.5. Economisch-financiële samenwerkingsmogelijkheden met Nederland 20
B.1.6. Ongeoorloofde federale tussenkomst bij de Nederlandse minister-president? 20
B.1.7. Het dossier van deIJzeren Rijn 20
B.2. Samenwerking met de Duitstalige Gemeenschap 21
B.3. Chili 21

C. Europa 22
C.1. De regionalisering van Europa 22
C.2. Risico's voor Vlaanderen verbonden aan een verdere uitbreiding van de Europese Unie 23

D. Multilaterale samenwerking 23
D.1. Algemeen 23
D.2. Samenstelling van parlementaire delegaties naar internationale organisaties met gemengde bevoegdheden 24
D.2.1. Benelux 24
D.2.2. Raad van Europa 24

E. Internationale communicatie en promotie 25
E.1. Algemeen belang van een kwaliteitsimago 25
E.2. Realisatie van de "Knipselkrant" t.b.v. buitenlandse journalisten en diplomaten 25
E.3. Stand van zaken m.b.t. de geplande "onthaalcel" binnen het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap 26
E.4. Het tijdschrift "Flanders"/"La Flandre" 26
E.5. Het consequent gebruik van "Vlaanderen" als benaming van oorsprong 27
E.6. Onthaal van Europese ingezetenen in de Brusselse Rand 27
E.7. Ontvangst van buitenlandse delegaties 27
E.8. Zin of onzin van Vlaamse "imagobuilding" 27

F. Stand van uitvoering met betrekking tot de buitenland-resoluties aangenomen door het Vlaams Parlement 28

II.3. Vlaams extern economisch beleid 28

A. Algemene toename van de inspanningen m.b.t. het Vlaams extern economisch beleid 28

B. De "Dienst Investeren in Vlaanderen" 29
B.1. Twijfel over de reële geschiktheid van Vlaanderen als optimale investeringsplaats en over de impact van vreemde investeringen op de tewerkstelling 29
B.2. Een (te) duur apparaat ? 29

C. Export Vlaanderen 30
C.1. Export Vlaanderen en de Vlaamse KMO's 30
C.2. Gepercipieerde traagheid van het interne hervormingsproces 31
C.3. Interrelatie tussen Export Vlaanderen en het Europese niveau 31
C.4. Malaise bij het personeel van Export Vlaanderen ? 32
C.5. Sluipende privatisering van Export Vlaanderen 33
C.6. Betalend maken van de diensten van Export Vlaanderen ? 33
C.7. Keuze voor het verhogen van de spektakelwaarde ten koste van het inhoudelijke werk ? 33
C.8. Oplopende werkdruk bij Export Vlaanderen 34
C.9. Ecologische verantwoordheid van verre export ? 34
C.10. Deelname van de minister-president aan economische missies 35
C.11. Relaties tussen de Vlaamse Dienst voor Agro-Marketing (VLAM) en Export Vlaanderen 35
C.12. Voert Vlaanderen een concentratiebeleid ? 35

II.4. Vlaanderen en de culturele diversiteit in Europa 36

A. Culturele verscheidenheid en subsidiariteit in Europa 36
A.1. Overzicht van de budgetten per door Vlaanderen afgesloten cultureel akkoord 36
A.2. Overheveling van de literaire prospectoren en de Neerlandici Extramuros naar de Nederlandse Taalunie 36
A.3. Jumelages 36

B. Vlaanderen op internationale toppodia 36

II.5. De Vlaamse bijdrage tot de internationale solidariteit 37

A. Centraal- en Oost-Europa 37

B. Zuid-Afrika 37

C. Samenwerking met het oog op duurzame ontwikkeling 37
C.1. Vlaanderen en de internationale solidariteit 37
C.2. De betrekkingen van Vlaanderen met Cuba 38
C.3. De Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand (VVOB) 38

D. De mensenrechten binnen het Vlaams buitenlands beleid 38

II.6. De organisatie van het Vlaams buitenlands beleid 38

A. Het officiële Vlaamse netwerk in het buitenland 38
A.1. Het poolen van onze buitenlandse middelen vanuit het oogmerk van kostendrukking 38
A.2. Het federaal diplomatiek personeel als vertegenwoordigers van de deelstaten 39

B. Bestaan, benutten en aanmoedigen van een potentieel officieus netwerk van Vlamingen in het buitenland 40

II.7. Variapunten 40

A. Pro Museo Judaïco 40

B. Draagwijdte van artikel 79 van de uitgavenbegroting 40

III. Artikelsgewijze bespreking 41

III.1. Decreetsbepalingen 41
A. Artikel 13 41
B. Artikel 31 42
C. Artikel 43 42
D. Artikel 79 42
E. Artikel 102 42
F. Artikel 108 42

III.2. Begrotingstabel 43

IV. Indicatieve stemming over het geheel 43

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden heeft op data van maandag 17 november en donderdag 20 november 1997 de aan haar toegewezen elementen en bepalingen van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1998 besproken en goedgekeurd.

Overeenkomstig artikel 70, lid 4, van het Reglement van het Vlaams Parlement, werd de door de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie ingediende beleidsbrief "Vlaams Buitenlands Beleid. Beleidsprioriteiten 1998" (Stuk 808 (1997-1998) – Nr.1) samen met de uitgavenbegroting besproken.

I. TOELICHTING DOOR DE HEER LUC VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN, WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE

De door de minister-president geformuleerde toelichting bestaat uit twee min of meer onderscheiden delen. Enerzijds wordt de beleidsbrief omstandig toegelicht, anderzijds wordt additioneel een veeleer summiere toelichting verschaft bij de decreetsbepalingen en de elementen van de begrotingstabel die aan de commissie werden toegewezen.

In het eerste deel van zijn uiteenzetting volgt de minister-president approximatief de structuur van de beleidsbrief. Achtereenvolgens komen dan ook aan bod : (1e) Vlaanderen politiek een stem geven in de wereld ; (2e) Vlaanderen economisch ; (3e) Vlaanderen gangmaker van culturele diversiteit ; (4e) een Vlaamse bijdrage tot internationale solidariteit, en (5e) het Vlaams netwerk in het buitenland.

I.1. DE BELEIDSBRIEF VLAAMS BUITENLANDS BELEID – BELEIDSPRIORITEITEN 1998

I.1.1. ALGEMENE SITUERING

Bij het begin van zijn uiteenzetting wenst de minister-president erop wijzen dat de nu voorliggende begroting de derde is die door de huidige Vlaamse regering is opgesteld. Hetzelfde geldt – voor wat hem persoonlijk betreft in zijn hoedanigheid van Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Europese Aangelegeheden – voor de beleidsbrief Vlaams buitenlands beleid 1998. Deze is dan ook opgevat als een halfweg-evaluatie. Enerzijds wordt een retrospectief overzicht gegeven van wat in de eerste legislatuur werd verwezenlijkt, anderzijds worden prospectief ook de belangrijkste initiatieven aangekondigd die worden voorbereid voor de tweede helft van de legislatuur. Leidraad hierbij is de beleidsnota "Beleidsbrief Vlaanderen Internationaal. Naar een pro-actief buitenlands beleid waardoor de sterke punten van Vlaanderen en de Vlamingen gevaloriseerd worden. Beleidsprioriteiten 1995-1999" (Stuk 156 (1995-1996) – Nr.1). Dit overigens evenals de moties en resoluties die het Vlaams Parlement de voorbije twee en een half jaar goedkeurde, en die in de visie van de minister-president dan misschien wel niet rechtstreeks afdwingbaar zijn, maar desalniettemin toch belangrijke richtsnoeren zijn voor het algemeen buitenlands beleid van Vlaanderen.

Voor een omstandige toelichting verwijst de minister-president naar zijn Beleidsbrief "Vlaams Buitenlands Beleid – Beleidsprioriteiten 1998", evenals naar de memorie van toelichting bij de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor 1998, en dan meer bepaald de toelichting bij de programma's 12.1 (Algemene Externe Betrekkingen), 51.4 (Buitenlandse Handel en Exportbevordering) en 51.9 (Extern Economisch Beleid).

In zijn inleiding wenst hij zich te beperken tot een bondige toelichting van de belangrijkste onder de te verwachten initiatieven.

I.1.2. VLAANDEREN POLITIEK EEN STEM GEVEN IN DE WERELD

De eerste van de vier centrale doelstellingen van het Vlaams buitenlands beleid is Vlaanderen politiek een stem te geven in de wereld. Dit zowel bilateraal als in het kader van de Europese Unie, als multilateraal. Internationale communicatie en promotie zijn daartoe de belangrijkste instrumenten.

De budgettaire middelen om deze doelstellingen te verwezenlijken vindt men terug in programma 12.1

"Algemene Externe Betrekkingen", met als belangrijkste basisallocaties :

– bilaterale verdragen en akkoorden (12.23 en 34.04) : 75 miljoen ;

– multilaterale samenwerking (12.37, 12.63 en 35.04) : 82 miljoen, of een stijging met 22,6 miljoen ;

– publicaties en campagnes (12.32) : 94,5 miljoen ;

– allerhande imago-initiatieven (12.33) : 104,1 miljoen ;

– subsidies (35.02) : 117,8 miljoen.

A. Bilateraal

A.1 Betrekkingen met Nederland

Met de Nederlandse minister-president, de heer Wim Kok, is een nieuwe topontmoeting gepland voor januari 1998. Op dat ogenblik zal ook de Vaste Gemengde Commissie die is voorzien in het Vlaams-Nederlands Cultureel Verdrag [Stuk 86 (BZ 1995) – Nrs 1-3 – Ontwerp van decreet tot goedkeuring van het Verdrag tussen de Vlaamse Gemeenschap in het Koninkrijk België en het Koninkrijk der Nederlanden inzake de samenwerking op het gebied van cultuur, onderwijs, wetenschappen en welzijn, ondertekend in Antwerpen op 17 januari 1995] plechtig worden geïnstalleerd. Daar waar men op het eerste zicht zou kunnen zeggen dat de installatie van deze commissie een hele tijd heeft in beslag genomen, moet men er toch rekening mee houden dat de voorafgaandelijke discussie, waarin onder andere van gedachten werd gewisseld over de prioritaire aandachtspunten ook haar belang heeft gehad. Tevens dienden voorafgaandelijk ook een aantal praktische schikkingen te worden getroffen. De Vlaamse vertegenwoordiging in Nederland zal gegroepeerd worden ondergebracht in een Vlaams Huis in Den Haag. Vlaams Huis dat zich dus buiten de Belgische ambassade zal bevinden.

A.2 Betrekkingen met de staten van West-Europa

In Parijs zowel als in Berlijn zullen bijkomende Vlaamse diplomatieke vertegenwoordigers, met name gemeenschapsattachés, worden geïnstalleerd.

A.3 Betrekkingen met de landen van Centraal- en Oost-Europa

De politieke relaties met de landen van Centraal- en Oost-Europa zullen verder worden geïntensifieerd. Na verdragen met Polen, Hongarije, Estland, Letland, Litouwen en Roemenië, zal in 1998 een samenwerkingsverdrag met Slovenië worden getekend. Het verdrag met Roemenië zal ter goedkeuring aan het Vlaams Parlement worden voorgelegd.

Het samenwerkingsprogramma inzake Centraal- en Oost-Europa wordt bijgestuurd en geoptimaliseerd op basis van de in 1997 uitgevoerde externe audit, en de bespreking daarvan in deze commissie van het Vlaams Parlement, die is voorzien voor 11 december eerstkomende. Uiteraard zal deze bespreking mee richtinggevend zijn voor zowel het goedkeuren van projecten als het vastleggen van prioriteiten.

A.4 Bilaterale betrekkingen met niet-Europese staten

Ook buiten Europa wordt de bestaande samenwerking verdergezet en geïntensifieerd. Vooral in Zuid-Afrika kunnen een aantal nieuwe initiatieven vermeld worden, waaronder de opstart van het nieuwe breed-culturele verdrag en de installatie van een gemeenschapsattaché in Pretoria in de loop van 1998.

B. De Europese Unie

Vlaanderen zal via een beurtrolsysteem als vertegenwoordiger van de deelstaten in ons land deelnemen aan de Europese besprekingen van "Agenda 2000", zijnde de voorstellen van de Europese Commissie over de grote oriëntaties van het toekomstig beleid van de Europese Unie.

Vlaanderen zal de Europese dossiers zeer actief volgen, vooral inzake werkgelegenheid. Bijzondere aandacht zal hierbij ook gaan naar de keuze van de Europese culturele hoofdstad (of hoofdsteden) van 2002, waarvoor de stad Brugge kandidaat is.

C. Multilateraal

Zoals met de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) in 1997 het geval was, zal Vlaanderen in 1998 een algemeen samenwerkingsakkoord sluiten met de UNESCO. Dit zal aanleiding geven tot projectmatige samenwerking, onder andere, inzake waterbeheer in de autonome Palestijnse gebieden.

D. Internationale communicatie en promotie

Het verheugt de minister-president de commissieleden te kunnen meedelen dat in 1998 ook de eer-

ste edities van de "knipselkrant" zullen verschijnen. Het betreft hier immers een project waar al lang aan werd gewerkt, en dat ondanks diverse problemen en tegenkantingen nu toch eindelijk gefinaliseerd zal kunnen worden. Deze knipselkrant zal wekelijks een selectie aanbieden van de belangrijkste informatieve en opiniërende bijdragen uit de Vlaamse dag- en weekbladpers. Ze is bestemd voor, onder meer, buitenlandse journalisten en diplomatieke vertegenwoordigers die nu vaak te eenzijdig gebruik maken van de Franstalige pers in België.

Voor dezelfde doelgroep zullen in 1998 overigens ook "factsheets" worden aangemaakt, telkens gewijd aan één welbepaald thema.

I.1.3 VLAANDEREN ECONOMISCH

De tweede centrale doelstelling – Vlaanderen economisch aan de top houden – situeert zich rond drie pijlers :

(1) een actieve internationale prospectie met het oog op het aantrekken van buitenlandse investeerders ;

(2) een doeltreffend Vlaams exportpromotiebeleid ;

(3) het stimuleren van de Vlaamse ondernemingen om zich internationaal te ontplooien.

De budgettaire middelen voor deze drie pijlers vindt men terug in de programma's : 51.4 "Buitenlandse Handel en Exportbevordering", en 51.9 "Extern Economisch Beleid".

De voornaamste basisallocaties, overeenstemmend met de drie hiervoor genoemde pijlers, worden hierna kort toegelicht.

A. Investeren in Vlaanderen (B.A. 41.08)

Het budget voor wat de DAB "Investeren in Vlaanderen" betreft, bedraagt voor 1998 iets meer dan 250 miljoen frank, en blijft daarmee op het peil van 1997. De Dienst Investeren in Vlaanderen, waarvan de herstructurering in 1995 werd ingezet, is momenteel op kruissnelheid gekomen. Dit zowel wat de georganiseerde promotie-activiteiten betreft, als wat de invulling van het personeelskader aangaat.

Het vernieuwd en pro-actief beleid werpt duidelijk zijn vruchten af. Investeren in Vlaanderen heeft een gestoffeerde portefeuille van buitenlandse kandidaat-investeringsprojecten opgebouwd, die belangrijke perspectieven biedt om de werkgelegenheid in Vlaanderen aan te zwengelen.

Per 30 september 1997 bevat deze portefeuille zowat 374 projecten, die een gezamenlijke waarde vertegenwoordigen van meer dan 600 miljard en meer dan 20.000 jobs. Van dit totaal zijn sinds begin dit jaar 57 projecten formeel bevestigd, goed voor 77 miljard frank aan investeringen en een directe tewerkstelling van meer dan 2.000 jobs.

De minister-president verklaart dat het te ver zou leiden om deze projecten hier toe te lichten, maar wijst erop dat hij het tussentijds rapport van Investeren in Vlaanderen over de eerste negen maanden van 1997 rechtstreeks aan de leden van de commissie ter beschikking heeft laten stellen. Tevens verwijst hij naar zijn antwoord op een mondelinge vraag, die nog zeer recent in de commissie werd gesteld, met betrekking tot de bevoegdheid voor het aantrekken van investeringen en de aantrekkelijkheid van Vlaanderen voor vreemde investeerders.

B. Export Vlaanderen (B.A. 41.01)

Vastgesteld moet worden dat de VOI "Export Vlaanderen" nog niet zover staat als de Dienst Investeren in Vlaanderen.

Zoals bekend is de hervorming gestart in 1996 met een nieuw decreet en een nieuw bestuur en management. Deze hebben in 1997 bijzonder hard gewerkt aan een nieuwe strategie en aan een omvangrijk intern veranderingsproces. Een en ander is overigens aan bod gekomen tijdens een gedachtewisseling in deze eigenste commissie op 20 mei van dit jaar [Stuk 714 (1996-1997) – Nr.1 – Gedachtewisseling over het strategisch plan voor Export Vlaanderen met de heer Martin Van Houtte, algemeen directeur van Export Vlaanderen – Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden uitgebracht door de heer Leo Cannaerts].

Zoals u allen echter wel weet, kost koken geld. Herhaaldelijk is vastgesteld dat de middelen van Export Vlaanderen lager waren dan deze van de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel (BDBH). Voor het begrotingsjaar 1997 beliepen de respectievelijke middelen 801 miljoen voor Export Vlaanderen, tegenover 881 miljoen voor de BDBH). Welnu, voor 1998 stelt de Vlaamse rege-

ring voor om deze situatie om te keren. Export Vlaanderen zal werken met een totaal aan middelen van bijna 1 miljard frank (996 miljoen om precies te zijn), terwijl het budget van de BDBH rond de 900 miljoen zal schommelen. Wat overigens nog steeds ongeveer 50% teveel is indien men weet dat exportpromotie in wezen geen taak meer is voor deze federale instelling. Dit maakt echter onderdeel uit van een veel ruimer debat waarvan de contouren u allen welbekend zijn.

Naast een verhoging van eigen ontvangsten en een overdracht uit de saldi van de vorige dienstjaren, verhoogt de dotatie van Export Vlaanderen met circa 150 miljoen. Als belangrijkste elementen die deze vraag naar extra middelen rechtvaardigen, kunnen worden vermeld :

– de strategische uitbreiding van het buitenlands netwerk, die een rechtstreekse meerwaarde betekent voor de bedrijven, aangezien er een bijkomende hoeveelheid informatie ter beschikking komt over opportuniteiten op buitenlandse markten ;

– de sensibilisering van de Vlaamse bedrijven, zijnde één van de nieuwe decretale opdrachten van de instelling ;

– een quasi-verdubbeling van het actieprogramma t.v.v. de Vlaamse bedrijven ;

– de onontbeerlijke ontwikkeling van een aantal interne hulpmiddelen, zoals nieuwe informaticainstrumenten om de nodige informatie sneller bij de bedrijven te krijgen.

C. Fonds Vlaanderen-Azië (B.A. 61.01)

Dit fonds werd opgericht bij decreet van 20 december 1996 (artikel 23 van het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1997 – Hoofdstuk VI Promotie- en uitvoerbeleid – Afdeling 2 Het Fonds Vlaanderen-Azië [verslag, zie stuk : Stuk 428 (1996-1997) – Nr.15]). Het heeft tot doel Vlaamse bedrijven de mogelijkheid te bieden om te investeren in eigen dochterondernemingen of joint-ventures in Aziatische groeilanden.

Het fonds is nog niet operationeel hoewel hieraan bijzonder hard wordt gewerkt. Het ontwerp-besluit terzake is reeds in juni 1997 door de Vlaamse regering goedgekeurd, maar diende aan de Europese Commissie te worden aangemeld. Dit gebeurde reeds op 24 juni 1997, maar de termijn van onderzoek van twee maanden is driemaal geschorst door vragen om verduidelijking vanwege Directoraat-Generaal IV (mededingingsbeleid) van de Europese Commissie. Verwacht mag worden dat we deze maand groen licht zullen krijgen van de Commissie, zodat de uitvoeringsbesluiten mogelijks nog voor het einde van het jaar zullen kunnen worden uitgevaardigd.

I.1.4 VLAANDEREN ALS GANGMAKER VAN CULTURELE DIVERSITEIT

De budgettaire middelen voor de realisatie van deze doelstelling vindt men terug onder programma 12.1 "Algemene Externe Betrekkingen", en meer bepaald onder de volgende basisallocaties :

– allerhande imago-initiatieven (12.33) : 104,1 miljoen

– culturele ambassadeurs (33.02) : 25,8 miljoen

– allerhande subsidies (35.02) : 117,8 miljoen

en vanzelfsprekend ook onder een aantal posten op de begroting van Cultuur. In deze moeten de begrotingen Buitenlands Beleid en Cultuur immers voor een stuk samen gelezen worden.

A. Culturele verscheidenheid

Ook in 1998 zal de Vlaamse regering het debat over de betekenis van de culturele verscheidenheid in een economisch en monetair eengemaakt Europa verder voeden en voeren.

B. Vlaanderen op internationale toppodia

Dat Vlaanderen cultureel heel wat in zijn mars heeft, zal ook in 1998 blijken uit de aanwezigheid van de Vlaamse cultuur op internationale toppodia.

Een bijzondere vermelding verdient de Wereldtentoonstelling EXPO '98 in Lissabon, waarop Vlaanderen prominent aanwezig zal zijn. En waarbij het ongetwijfeld ook een nuttige gedachte ware mocht ook het Vlaams Parlement zich daar herkenbaar aanwezig stellen. Deze afweging dient echter vanzelfsprekend door het parlement zelf te worden gemaakt.

In 1998 worden ook een aantal evenementen voorbereid die in 2000 en 2002 zullen plaatsvinden. Zoals "Keizer Karel 2000", "Brussel Europese Culturele Hoofdstad 2000" en "7 eeuwen Vlaamse Kunst" in 2002.

I.1.5 EEN VLAAMSE BIJDRAGE TOT DE INTERNATIONALE SOLIDARITEIT

Van bij de uitbouw van een eigen Vlaams buitenlands beleid is gesteld dat de dimensie van internationale solidariteit essentieel is voor de geloofwaardigheid en de volheid van dat beleid.

Deze solidariteit is gericht op landen in Centraal- en Oost-Europa, en op landen in ontwikkeling buiten Europa, hoofdzakelijk in de prioritaire partnerlanden Chili en Zuid-Afrika. Kenmerkend is de inspanning om in een aantal gevallen samen te werken met multilaterale organisaties.

De budgettaire middelen zijn terug te vinden op

– enerzijds programma 12.1 "Algemene Externe Betrekkingen" :

  – samenwerking met landen in ontwikkeling (B.A. 12.38 en 34.05) : 234,9 miljoen, of een stijging met 21,5 miljoen

  – subsidie aan de VVOB voor algemene werking (B.A. 33.01) : 53,2 miljoen

– anderzijds programma 51.9 "Extern Economisch Beleid" :

  – uitgaven en subsidies Centraal- en Oost-Europa (B.A. 12.01 en 33.02) : 257,6 miljoen

Omtrent dit laatste werden, aan de hand van de hoger genoemde audit, herschikkingen van de prioriteiten doorgevoerd, en werd, in het licht van het verdrag met Roemenië, reeds de koppeling gemaakt naar dat land. Vlaanderen is bereid aanzienlijke aandacht te besteden aan Roemenië, maar veel zal afhangen van de projecten die worden ingelegd door Roemeense partners en Vlaamse instellingen of diensten.

A. Centraal- en Oost-Europa

Zoals reeds gezegd zal de werking van het Fonds voor Centraal- en Oost-Europa geoptimaliseerd worden en beter afgestemd op de uitvoering van de bilaterale samenwerkingsverdragen die met steeds meer landen werden gesloten. In samenwerking met de IAO zullen in 1998 projecten worden uitgevoerd in Polen, de Baltische Staten en Sint-Petersburg.

B. Samenwerking met het oog op duurzame ontwikkeling

Alhoewel de ontwikkelingssamenwerking vooralsnog een federale materie is, zet Vlaanderen in het raam van de eigen bilaterale betrekkingen reeds eigen vormen van samenwerking met landen in ontwikkeling op. Dit gebeurt op een geconcentreerde manier in landen als Chili en Zuid-Afrika waarmee Vlaanderen samenwerkingsakkoorden heeft gesloten.

Deze ontwikkeling zal ook in 1998 verder gezet worden. Vanaf volgend jaar zal ook een langere termijnplanning mogelijk zijn dank zij de invoering van gesplitste kredieten. Bevoorrechte partners blijven Zuid-Afrika en Chili. Overigens moge het duidelijk zijn dat de verdere consolidatie van de betrekkingen met deze prioritaire partnerlanden geenszins belet dat de contacten ook naar andere landen toe worden uitgebreid.

In 1998 neemt het belang toe van de samenwerking met multilaterale organisaties zoals de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO) en de UNESCO (United Nations Educational Scientific and Cultural Organization). Met beide organisaties zullen projecten in, onder meer, de Autonome Palestijnse Gebieden worden gerealiseerd. Met de United Nations University (UNU) zal een opleidingsprogramma rond biodiversiteit worden uitgebouwd in Vlaanderen ten voordele van studenten uit landen in ontwikkeling.

Vanaf 1998 zal met Coprogram een Vlaams beleidsplan voor ontwikkelingseducatie worden uitgevoerd.

C. Verdere institutionele ontwikkelingen

Met betrekking tot de ontwikkelingen die wenselijk worden geacht op het domein van de institutionele gegevenheden inzake het buitenlands beleid, kan de minister-president ermee volstaan te verwijzen naar de "Discussienota voor een verdere staatshervorming" [Stuk 253 (1995-1996) – Nr.1] en de – voor december voorziene – bespreking van het specifieke hoofdstuk over de ontwikkelingssamenwerking in het Vlaams Parlement.

Intussen werd een beleidsvergelijkende wetenschappelijke studie besteld over de ontwikkelingssamenwerking in een aantal deelstaten en kleinere of federale landen. Het is immers nuttig om elders na te gaan hoe zulks in een federaal georganiseerd land – zoals het onze er een is – adequaat kan georganiseerd worden.

I.1.6 HET VLAAMS NETWERK IN HET BUITENLAND

Vlaanderen doet in de eerste plaats een beroep op de Belgische diplomatieke en consulaire agenten in het buitenland die immers niet alleen de federale overheid maar ook de deelstaten vertegenwoordigen.

Daarnaast bouwt Vlaanderen een eigen netwerk uit van, enerzijds vertegenwoordigers gespecialiseerd in die materies die tot onze primordiale bevoegdheid en verantwoordelijkheid behoren, met name de exportbevordering (de VLEV's : Vlaamse Economische Vertegenwoordigers) en het aantrekken van buitenlandse investeerders (de investeringsprospectoren). Anderzijds heeft Vlaanderen ook vertegenwoordigers met een algemene representatiefunctie in die landen of bij die internationale organisaties die van prioritair belang zijn voor Vlaanderen (de gemeenschapsattachés). Hiermee zijn meteen ook de drie grote categorieën van Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland opgesomd, weze het dat men volledigheidshalve ook nog melding moet maken van de aanwezigheid van een hooggespecialiseerde technologie-investeringsagent in Japan. Deze laatste valt overigens evenzeer onder de bevoegdheid van de Dienst Investeren in Vlaanderen.

I.1.7 CONCLUSIES

De minister-president sluit zijn inleidend betoog met betrekking tot de Beleidsbrief voor 1998 af door nog eens te herhalen dat hij hier enkel de grote krachtlijnen van het bedoelde document heeft willen weergeven. Tegelijk heeft hij meteen ook aangegeven hoe er op stapsgewijze manier invulling wordt gegeven aan de, hoger reeds geciteerde, beleidsnota 1995-1999.

Tevens wordt met dit alles duidelijk aangegeven dat het Vlaanderen ernst is met het invullen van de nieuwe grondwettelijke bevoegdheidsverdeling inzake externe betrekkingen zoals die in 1993 werd afgesproken. Op korte termijn is Vlaanderen erin geslaagd invulling en gestalte te geven aan een eigen buitenlands beleid.

Hierbij mag overigens ook niet uit het oog verloren worden dat buitenlands beleid enerzijds een sector is die zeer veel facetten omvat, en dienovereenkomstig ook zeer complex is, terwijl anderzijds, met de overheveling van externe bevoegdheden geen overheveling van terzake kundig personeel is gebeurd (wat bijvoorbeeld wel het geval was in sectoren zoals onderwijs en infrastructuur ; daar gingen tegelijk met de bevoegdheid ook de deskundige ambtenaren over). Het is derhalve geen geringe prestatie geweest om een eigen en geheel nieuwe administratie Buitenlands Beleid van de grond af op te bouwen, en op punt te stellen.

Hiermee moge het dan ook meteen duidelijk zijn dat het Vlaams buitenlands beleid in de eerste plaats moet gezien worden als een beleid dat nog in volle opbouw en ontwikkeling is.

I.2 DE UITGAVENBEGROTING

I.2.1 ALGEMENE SITUERING

De begrotingstechnische neerslag en onderbouwing van de hierboven toegelichte beleidslijnen zijn terug te vinden in de artikelen 13, 31, 43, 79, 102 en 108 van het uitgavendecreet en in de daarmee samenhangende programma's 12.1 "Algemene Externe Betrekkingen", 51.4 "Buitenlandse Handel en Exportbevordering" en 51.9 "Extern Economisch Beleid". In het programmadecreet zijn geen bepalingen opgenomen die betrekking hebben op deze beleidsdomeinen. Tevens zijn de begrotingen toegevoegd van de dienst met afzonderlijk beheer "Investeren in Vlaanderen" en van de instelling van openbaar nut van Categorie A "Fonds Vlaanderen-Azië". Ten titel van inlichting werd eveneens de begroting van Export Vlaanderen opgenomen, dat een instelling van openbaar nut van Categorie B is.

I.2.2 TOELICHTING BIJ DE DECREETSBEPALINGEN

Zes decreetsbepalingen worden ter goedkeuring aan de commissie voorgelegd.

A. Artikel 13

Bij wege van dit artikel wordt aan het Vlaams Parlement de machtiging gevraagd om binnen de perken van de volgende basisallocaties subsidies te verstrekken :

– voor wat betreft programma 12.1 : Algemene Externe Economische betrekkingen

B.A. 33.01 (subsidie aan de vzw Vlaamse vereniging voor ontwikkelingssamenwerking en techni-

sche bijstand – VVOB) ; 33.02 (subsidies ter bevordering van de wisselwerking economie-cultuur) ; 33.03 (subsidies voor participatie in projecten i.v.m. humanitaire bijstand – ev. in samenwerking met andere administraties) ; 33.04 (subsidie aan de vzw Pro Museo Judaico) ; 33.05 (subsidies in verband met internationale projecten in het kader van het tweede millennium en Vlaanderen 2002) ; 33.46 (subsidie voor de Europeade van Europese volkscultuur) ; 34.04 (subsidies met betrekking tot de uitvoering van de internationale verdragen en akkoorden door Vlaanderen afgesloten) ; 34.05 (subsidies ter ondersteuning van allerhande initiatieven in verband met de sensibilisering inzake duurzame ontwikkelingen en de realisaties van projecten, programma's en investeringen in het kader van de Vlaamse samenwerking met regio's en landen in ontwikkeling) ; 35.02 (subsidies aan personen, verenigingen en instellingen in buitenland en binnenland – eventueel in samenwerking met andere administraties) ; 35.04 (subsidies met betrekking tot de uitvoering van de akkoorden door Vlaanderen afgesloten met multilaterale organisaties) ; 35.21 (subsidies aan het Europees Jeugdorkest) en 51.01 (uitgaven in het raam van de waarborgverlening aan projecten in ontwikkelingslanden).

– voor wat betreft programma 51.4 : Buitenlandse Handel en Exportbevordering

B.A. 30.01 (financiële tegemoetkomingen voor exportgerichte initiatieven van ondernemingen alsmede financiële tegemoetkomingen bij jaarlijkse exportpromotieprogramma's – [pro memorie]) ; 30.02 (subsidies aan instellingen, verenigingen, ondernemingen, initiatieven ter bevordering van de export) ; 33.01 (subsidies aan instellingen, verenigingen, en ondernemingen voor initiatieven genomen ter bevordering van de export – [pro memorie]) ; 35.01 (toekenning van rentesubsidies in het kader van de buitenlandse handel) ; 54.02 (ter beschikking stellen van Vlaamse uitrustingsgoederen met het oog op de exportbevordering aan landen of regio's aangeduid door de Vlaamse regering).

– voor wat betreft programma 51.9 : Extern Economisch Beleid

B.A. 30.01 (uitgaven voor allerlei initiatieven in Midden en Oost-Europa) en 33.01 (uitgaven in het raam van het beleid ter bevordering van de kwaliteitszorg door het bedrijfsleven).

B. Artikel 31

Bij wege van dit artikel wordt aan de minister bevoegd voor financiën en begroting de machtiging verleend om, op voordracht van de minister bevoegd voor externe betrekkingen, voor maximaal 200 miljoen frank de gewest- en/of gemeenschapswaarborg te hechten aan leningen en participaties aangegaan door niet-gouvernementele ontwikkelingsorganisaties. Dit met het oog op de gedeeltelijke dekking van het verlies dat zou kunnen resulteren uit de economische mislukking van ontwikkelingsprojecten in de derde wereld.

C. Artikel 43

Dit artikel schept de mogelijkheid tot het verlenen van een bestendig voorschot van maximaal 1 miljoen frank per gemeenschapsattaché voor de prefinanciering van uitgaven die betrekking hebben op activiteiten, manifestaties, zakenreizen en administratieve kosten van attachés en op de werkingskosten van de Vlaamse Huizen en Vertegenwoordigers in het buitenland.

D. Artikel 79

Via dit artikel wordt de minister bevoegd voor het buitenlands beleid ertoe gemachtigd om subsidies te verlenen aan allerlei initiatieven in Midden- en Oost-Europa voor uitgaven kleiner of gelijk aan 20 miljoen frank. Wat in wezen slechts de decretale bevestiging is van een reglement dat sinds 1993 bestaat.

E. Artikel 102

Hierin wordt de goedkeuring gevraagd van de Dienst met Afzonderlijk Beheer (DAB) "Investeren in Vlaanderen". Deze begroting beloopt in ontvangsten en uitgaven 253,2 miljoen frank. Deze begroting zelf is terug te vinden in Afdeling III van de begrotingstabel.

F. Artikel 108

De goedkeuring wordt gevraagd van de begroting van het Fonds Vlaanderen-Azië. Deze begroting (die terug te vinden is in Afdeling V [ION van Categorie A] van de begrotingstabel), beloopt in ontvangsten en uitgaven 100 miljoen frank. Het Fonds wordt gemachtigd om verbintenissen aan te gaan ten belope van maximaal 152,8 miljoen frank, en om de waarborg van het Vlaamse Gewest te hechten aan leningen waarvan het plafond is vastgesteld op 200 miljoen frank. Het niet-aangewende saldo van de vastleggingsmachtiging voor het begrotingsjaar 1997 wordt overgeheveld naar het begrotingsjaar 1998.

Het Rekenhof informeert in zijn verslag over de begroting voor 1998 [Stuk 17 (1997-1998) – Nr.1] naar de stand van zaken in verband met het uitvoeringsbesluit van het oprichtingsdecreet.

Terzake verwijst de minister-president naar de hoger reeds door hem aangehaalde gegevens hieromtrent. Het ontwerpbesluit tot regeling van de werking en het beheer van het Fonds werd reeds op 17 juni principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering. Op 24 juni 1997 werd het ontwerpbesluit, overeenkomstig artikel 93, lid 3 van het EG-Verdrag (staatssteun) aan de Europese Commissie overgemaakt. De termijn van onderzoek, die twee maanden bedraagt, werd tweemaal geschorst door bijkomende vragen om verduidelijking vanwege de diensten van de Europese Commissie. Binnenkort zal het dossier voor beslissing aan de Europese Commissie worden voorgelegd.

Hoewel de procedure voor aanmelding bij de Europese Commissie niet echt eenvoudig is, is de minister-president er desalniettemin van overtuigd dat Vlaanderen hiervoor groen licht zal krijgen. Dit dossier toont echter nog maar eens aan dat alle mogelijke steuninitiatieven, van welke aard ook (weze het onder de vorm van opleiding, of zoals hier onder de vorm van ondersteuning voor op te starten joint-ventures), tegenwoordig onder de aanmeldingsplicht bij de Europese Commissie vallen. Het enige wat aan de aanmeldingsplicht ontsnapt is de zogenaamde "de minimis"-regeling. Deze behelst dat alles wat onder de 4 miljoen frank blijft, per onderneming, en dan nog gebonden aan een aantal voorwaarden, niet dient aangemeld te worden. Vanaf 4 miljoen, en dus de facto voor quasi alles, geldt de aanmeldingsplicht.

Inmiddels heeft de Raad van State op 17 juli haar advies gegeven over het ontwerp-besluit. Verwacht mag dan ook worden dat het betreffende besluit nog voor het einde van het jaar zal kunnen worden uitgevaardigd.

I.2.3 TOELICHTING BIJ DE BEGROTINGSTABEL

Met betrekking tot de begrotingstabel wordt de goedkeuring gevraagd van de programma's 12.1 (Algemeen Externe Betrekkingen), 51.4 (Buitenlandse Handel en Exportbevordering), 51.9 (Extern Economisch Beleid), evenals van de begrotingen van de DAB Investeren in Vlaanderen", en van het "Fonds Vlaanderen-Azië".

De begroting van Export Vlaanderen, is ter informatie opgenomen in de bijlagen.

I.2.4 REGERINGSAMENDEMENT

Bij wege van amendement [Stuk 15 (1997-1998) – Nr.2] vraagt de Vlaamse regering om een decreetsbepaling 13 N in te voegen, die ertoe strekt in organisatieafdeling 12, programma 10 een basisallocatie 35.05 "subsidies in verband met de Europese voetbalkampioenschappen Euro 2000" toe te voegen. Ook de begrotingstabel dient dan vanzelfsprekend dienovereenkomstig te worden aangepast.

Met dit amendement beoogt de Vlaamse regering de realisatie van haar voornemen om een bijdrage onder de vorm van een subsidie, ten bedrage van 250 miljoen frank te verstrekken aan de vzw R. Antwerp F.C. voor de verbouwing van het Bosuilstadion. Het voorgestelde amendement moet zulks begrotingstechnisch mogelijk maken. Het moge duidelijk zijn dat het hier een louter technische aanpassing betreft die geen eigenlijke verschuiving van middelen met zich brengt, en ook geen extramiddelen vraagt (pro-memorie vermelding op de administratieve begroting).

II. ALGEMENE BESPREKING

II.1 ALGEMENE APPRECIATIE VAN DE BELEIDSBRIEF

De heer Fred Dielens, hierin bijgetreden door de heren Freddy Sarens en Leo Cannaerts, kwalificeert de voorliggende beleidsbrief als een bijzonder degelijk beleidsdocument.

Zonder te willen ontkennen dat de beleidsbrief alsdusdanig een zeer degelijk werkstuk is, wenst de heer Stefaan Platteau toch ook te laten opmerken dat er, zijns inziens, toch een aantal schoonheidsfoutjes in het voorliggende stuk zijn geslopen.

De heer Paul Van Grembergen, hierin bijgetreden door de heer Herman Suykerbuyk, spreekt zijn appreciatie uit over het feit dat de beleidsbrief telkenjare opnieuw de mogelijkheid met zich brengt om een brede discussie te voeren over de concepten die ten grondslag liggen aan het Vlaams buitenlands beleid.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis erkent ruiterlijk dat de grote strategische doelstellingen zoals deze

uit de opeenvolgende beleidsbrieven naar voor zijn gekomen tot nog toe steeds constant zijn gebleven. Aangezien zij het echter ten gronde oneens is met die keuze van strategische beleidsopties, verbindt zij hieraan de conclusie dat ze het ook dit jaar oneens is met de nu voorliggende beleidsbrief.

De heer Fred Dielens looft het feit dat ook dit jaar opnieuw thema's zoals de internationale solidariteit (in de ruimste zin van het woord), het voeren van een democratiseringsbeleid en een vredespolitiek, evenals de aandacht voor de mensenrechten een prominente plaats hebben gekregen in de huidige beleidsbrief, die hij dan ook ten volle ondersteunt.

Zowel de heer Stefaan Platteau als mevrouw Cecile Verwimp-Sillis formuleren de bedenking dat het voor de toekomst misschien toch aangewezen ware om de beleidsbrief wat vroeger ter beschikking te stellen van de commissieleden.

De voorzitter repliceert hierop dat er nergens in het Reglement van het Vlaams Parlement wordt gesteld dat een beleidsbrief bij een begroting ook 7 dagen van tevoren aan de leden moet worden bezorgd. Reglementair kan er dus niets worden ingebracht tegen het tijdstip van bedeling van deze beleidsbrief, die men overigens toch ongeveer een week van te voren heeft ontvangen.

De heer Stefaan Platteau erkent ruiterlijk dat er inderdaad geen enkel reglementair probleem is, maar wenst wel te benadrukken dat de beleidsbrieven de vorige jaren een heel stuk vroeger werden overgemaakt. Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis van haar kant beaamt dat vrijwel alle gegevens toch reeds vervat waren in de toelichting bij de uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap, zodat de besprekingen ongehinderd kunnen doorgaan.

De minister-president, van zijn kant, neemt akte van de positieve ondertoon en het constructief-kritisch gehalte van de aangekondigde discussie. Hij laat verder nog opmerken dat het buitenlands beleid een zaak is die nog permanent in opbouw is sedert de nieuwe bevoegdheidsconstructie annex afsprakenregeling inzake externe aangelegenheden medio 1993 werd opgesteld. Na het functioneren gedurende een aantal jaren kan gesteld worden dat het systeem globaal gezien wel degelijk werkt. Of het echter ook echt optimaal werkt, wenst de minister-president voorlopig nog even in het midden te laten. In elk geval wordt met argusogen nagegaan of het systeem zijn deugdelijkheid op het terrein al dan niet verder kan waarmaken.

II.2. VLAAMS INTERNATIONAAL POLITIEK BELEID

A. Ontbreken van een echt federatief buitenlands beleid

A.1 Vlaanderen moet mee gestalte kunnen geven aan de grote krachtlijnen van het buitenlands beleid van de hele Belgische federatie

De heer Paul Van Grembergen laat ten principiëlen titel opmerken dat het buitenlands beleid niet langer de exclusieve bevoegdheid van de federale regering is. Hij stelt zich zelfs de vraag inhoeverre de federale regering in wezen nog een echt buitenlands beleid kan voeren zonder dat ze de deelstaten en deelstaatparlementen structureel betrekt bij de politieke discussies over onze externe betrekkingen. In wezen moet hij derhalve concluderen dat het de Belgische federatie nog altijd ontbreekt aan een echt federatief buitenlands beleid. Uit de praktijk moge immers duidelijk genoeg blijken dat de federale overheid de deelstaten enkel bij het buitenlands beleid betrekt in de mate dat ze er echt niet omheen kan. Dit is bij uitstek het geval bij het sluiten van gemengde verdragen, die overigens pas worden overgemaakt nadat in een werkgroep de bevoegdheidsgrondslag grondig werd nagegaan. Volgens de heer Van Grembergen vormt dit echter een bijna louter "afwerkend-cosmetisch" gebeuren dat dan ook in genendele toelaat echt mee het beleid te bepalen. Dit is zijns inziens dan ook zeker niet de meest aangewezen manier om een "discussie" te voeren over het wenselijk geachte gezamenlijke buitenlands beleid. Hij meent dan ook dat het hoog tijd is om te remediëren aan de manifeste onwil terzake van de federale regering en de federale minister van Buitenlandse Zaken. In meer algemene zin meent hij nog dat het niet voldoende is dat het de deelstaten wordt toegestaan een beleid te voeren dat complementair is aan de door de federale overheid geschetste grote beleidslijnen, maar dat de deelstaten en de federale overheid via onderling overleg tot een akkoord moeten komen over de belangrijkste krachtpunten van het buitenlands beleid.

Hieromtrent laat de minister-president opmerken dat een aantal elementen wel degelijk gezamenlijk worden ingevuld. Desalniettemin kan hij zeer wel begrijpen dat er vragen gesteld worden bij de plaats die Vlaanderen – buiten de specifieke gegevenheid van de gemengde verdragen om – inneemt, of kan innemen, binnen het sturend kader van het globaal buitenlands beleid van België. Zijns inziens moet het antwoord op de kwestie of er al dan niet sprake is van een gemeenschappelijk

buitenlands beleid bijna per definitie, ietwat genuanceerd zijn. Helemaal in de beginperiode (die in tijd overigens nog niet zover achter ons ligt) van de nieuwe externe bevoegdheidsverdeling verliep alles nog wat "aftastend". Waarbij echter wel onmiddellijk dient gesteld dat, ondanks dit "zoeken en tasten", de beleidscoördinatie zo goed als maar enigszins mogelijk is verlopen. Overigens kan de minister-president nog meegeven dat de contacten met de federale minister van Buitenlandse Zaken zeer degelijk zijn.

Nog met betrekking tot deze kwestie drukt de minister-president wel een mild ongenoegen uit met betrekking tot de federale beleidsnota's inzake Latijns-Amerika en Azië. De totstandkoming van deze beleidsdocumenten had zeker onder meer optimale omstandigheden kunnen gebeuren. De deelstatelijke inbreng is hier immers pas op het allerlaatste moment mogelijk geweest. Hetgeen dus echter niet belet heeft dat er wel degelijk nog enige bijsturingsmogelijkheid is geweest terzake deze globale opties van de federale overheid. Naar de toekomst toe moge het echter duidelijk zijn dat de deelstatelijke inbreng in een vroeger stadium moet kunnen gebeuren.

Met dit alles wil de minister-president derhalve gezegd hebben dat er wel degelijk nog bepaalde frictiepunten bestaan, en dat het voor bepaalde thema's nog altijd moeilijk is om tot een echte globale doorspraak tussen de federatie en de deelstaten te komen.

Dit alles is echter in globo wel bespreekbaar, en het systeem voor het voeren van een echt federatief buitenlands beleid is wel degelijk verder in opbouw.

Afrondend concludeert de minister-president derhalve dat hij de veeleer negatieve inschatting van de vraagstellers niet deelt. Het systeem werkt in zijn globaliteit, maar is ook nog steeds vatbaar voor verdere verbetering.

A.2 Noodzakelijke uitklaring en (her)definiëring van de rol van de IMCBB

De heer Herman Suykerbuyk sluit zich hier ten volle bij aan, en betreurt dat in de beleidsbrief nergens melding wordt gemaakt van de deelname van Vlaanderen aan het Belgisch buitenlands beleid. Zijns inziens zou het Vlaams Parlement dan ook veel meer inzage moeten kunnen krijgen in de werking en de agenda van de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid. Alleen zo kunnen de parlementsleden immers vaststellen wat er al dan niet gebeurt. Voor het overige meent de heer Suykerbuyk dat het noodzakelijk is dat er nu eens eenduidig zou worden uitgemaakt of binnen het huidige constitutionele model het bestaan van de IMCBB ipso facto impliceert dat zowat elke deelstaat een soort vetorecht heeft, dan wel of die IMCBB louter de status heeft van een technische bijeenkomst van federale vertegenwoordigers en deelstaatvertegenwoordigers. Voor de heer Suykerbuyk is het in elk geval duidelijk (cf. de rol die Vlaanderen via de IMCBB heeft kunnen spelen t.a.v. het Verdrag van Amsterdam) dat het buitenland-beleid meer en meer een dagdagelijkse realiteit is, waarin het Vlaams Parlement ten volle zijn rol moet kunnen spelen.

De minister-president repliceert hierop dat de IMCBB wel degelijk regelmatig, en met succes, samenkomt. Twee voorbeelden van beleidscoördinatie en beleidsimpact zijn terzake tekenend. Zo is de gezamenlijke voorbereiding van het Verdrag van Amsterdam ronduit voorbeeldig verlopen. Er is hier, zoals de resultaten ondubbelzinnig ook aantonen, wel degelijk gezamenlijke sturing gegeven m.b.t. het door België in te nemen onderhandelingsstandpunt. De Vlaamse desiderata terzake zijn dan ook minstens deels ingevuld kunnen worden via de Belgische delegatie. Op het eerste zicht lijkt dit alles misschien weinig spectaculair te zijn, maar dit doet niets af van het feit dat alles wel degelijk vooraf ten gronde is doorgesproken. Tweedens is de Vlaamse inbreng ook zeer duidelijk bij de aanstaande EU-top inzake werkgelegenheid van einde november in Luxemburg. Ook hier zullen de zaken – wil men kans maken op succes – op een geconcerteerde wijze moeten worden aangepakt. Concluderend kan derhalve gesteld worden dat alhoewel de werkzaamheden van de IMCBB naar buitenuit misschien als weinig spectaculair overkomen, er wel degelijk samenspraak is, die leidt tot doorwerking van de standpunten van de deelstaten in het Belgisch buitenlands beleid.

A.3 Taalverbondenheid als grondslag voor een zelfstandig Vlaams buitenlands beleid

De heer Luk Van Nieuwenhuysen van zijn kant, is zonder meer de mening toegedaan dat de Vlaamse inbreng in het buitenlands beleid van België volkomen verwaarloosbaar is, hetgeen op zich al voldoende reden is om áls Vlaanderen een eigen weg te gaan bewandelen en eigen klemtonen te leggen. Het element van de taalverbondenheid zou zijns inziens op zich een goed aanknopingspunt kunnen zijn voor een dergelijk eigen Vlaams buitenlands beleid. Hij denkt hierbij in het bijzonder aan de verbondenheid die er bestaat met de landen die

hebben deelgenomen aan het door het Vlaams Parlement georganiseerde colloquium "Nederlands in de Wereld". Naast Nederland gaat het dan in het bijzonder over Zuid-Afrika, Suriname, Indonesië en Namibië.

De minister-president verklaart desgevraagd niet overtuigd te zijn van de validiteit van deze denkpiste. Met betrekking tot Indonesië heeft het Vlaams Parlement zelf gevraagd (in een resolutie m.b.t. problematiek van Oost-Timor) om de grootst mogelijke terughoudendheid in acht te nemen. Het spreekt hierbij voor zich dat de Vlaamse regering zich conform deze richtlijn gedraagt. Met betrekking tot Suriname bestaan eveneens huizenhoge bezwaren. Zowel met betrekking tot de mensenrechten, als met betrekking tot de staat van de democratie aldaar, kunnen immers ernstige vragen worden gesteld. En voor wat tenslotte Namibië betreft, wijst de minister-president erop dat dit land vervat ligt in het Vlaams beleid ten aanzien van Zuid- en Zuidelijk Afrika. Het ambtsgebied van de gemeenschapsattaché die volgend jaar in Pretoria zal worden gestationneerd omvat derhalve ook Namibië.

A.4 Federale recuperatiepogingen met betrekking tot de ontwikkelingssamenwerking en de buitenlandse handel

In dezelfde zin laakt de heer Paul Van Grembergen ten zeerste de frequente recuperatiepogingen die de federale overheid onderneemt in, onder andere, de sectoren van de ontwikkelingssamenwerking en de buitenlandse handel. Het is hierbij immers bijzonder duidelijk dat de federale excellenties bevoegd voor respectievelijk ontwikkelingssamenwerking en buitenlandse handel pogen hun restbevoegdheden te "betonneren", teneinde de aan de gang zijnde bevoegdheidsevolutie in de richting van de deelstaten preventief lam te leggen.

Hieromtrent laat de heer Luk Van Nieuwenhuysen opmerken dat de optie van de Vlaamse regering om in het conflict over de samenstelling van de raad van bestuur van de BDBH een min of meer halfslachtige "lege stoel"-politiek te voeren, met name door van de 4 aan Vlaanderen voorbehouden zitjes er slechts 1 in te vullen via het afvaardigen van de directeur-generaal van Export Vlaanderen, hem overkomt als een bijzonder zwak signaal naar de federale overheid toe. Hij verwacht in elk geval niet dat zulks voor de positie van de Vlamingen enig positief resultaat zal opleveren. Tevens laat hij opmerken dat het aangekondigde federale initiatief inzake het oprichten van het Federal Agency for Foreign Investors (het FAFI) ook nog altijd hangende is.

De minister-president erkent ten volle het bestaan van dergelijke federale recuperatiepogingen, maar wenst ten gronde vooral te verwijzen naar de discussies daaromtrent die lopende zijn in de Commissie Staatshervorming van dit eigenste parlement.

Met betrekking tot de Vlaamse visie op de ontwikkelingssamenwerking, en de wenselijk geachte evolutie van de structuren terzake, wenst de minister-president er voorlopig mee te volstaan om te verwijzen naar de toelichting, annex nota, die hij terzake zal naar voor brengen op de bijeenkomst van de Commissie Staatshervorming van 10 december aanstaande.

Met betrekking tot de buitenlandse handel verwijst de minister-president naar de door hem ingenomen stelling in de genoemde commissie. Hij blijft er ten volle bij dat het proces van volledige verdeelstatelijking van de exportbevordering en de buitenlandse handel ten spoedigste en integraal moet worden doorgezet. Het nu bestaande dubbelgebruik is nefast voor alle betrokkenen, en niet in het minst voor de exporterende bedrijven. Het weze hierbij duidelijk dat Export Vlaanderen nu eindelijk in de gelegenheid moet gesteld worden om volwaardig te kunnen functioneren. De BDBH kan in zijn huidige vorm niét blijven bestaan. Er moét een einde gemaakt worden aan de nutteloze en zelfs contraproductieve concurrentie tussen de bevoegde instellingen van de deelstaten, en de federale dienst. Wel blijft de minister-president terzake de mening toegedaan dat een soort "restfunctie" kan gehandhaafd worden op federaal niveau, en dit onder de vorm van een directie Internationale Economische Politiek, binnen het federale ministerie van Buitenlandse Zaken.

Hij wenst, hoewel hij best kan begrijpen dat er hieromtrent andere opinies leven, toch ook van de gelegenheid gebruik te maken om een aantal kritieken die in de Commissie Staatshervorming werden geformuleerd m.b.t. de denkpiste van een volledige regionalisering van de buitenlandse handel even kort te weerleggen. Deze kritieken komen volgens hem overigens voort uit een verkeerde perceptie van de bestaande toestand.

Zo klopt het bijvoorbeeld niet dat het huidige systeem inherent meer kost dan het vroeger bestaande. De BDBH had bijvoorbeeld meer dan 100 vertegenwoordigers in het buitenland. Nu, dat wil zeggen na de splitsing van de diensten, hebben de

deelstaten gezamenlijk de beschikking over ongeveer 140 buitenlandse agenten. Men zou daaruit ten onrechte kunnen afleiden dat de deelstaten nodeloos elkaars vertegenwoordigers dupliceren. Niets is echter minder waar. De stijging van het aantal buitenlandse vertegenwoordigers is namelijk in de eerste plaats gelieerd aan de toegenomen economische concurrentie op wereldschaal. De personeelstoename is met andere woorden gebaseerd op louter kwantitatief-economische gronden. Zowel Vlaanderen, als de andere regio's, als de andere landen, hebben zich verplicht gezien om door de verhevigde concurrentiestrijd hun handelsvertegenwoordigingen op te drijven.

Tweedens is de minister-president ook de mening toegedaan dat het overlaten van de buitenlandse economische belangenbehartiging aan het bestaande federaal diplomatiek korps, dan wel het uitbouwen van een economisch netwerk dat louter op federale diplomatieke vertegenwoordigers zou geënt zijn, economisch geen goede zaak zou zijn. Men zou, in deze met een dergelijk systeem van vertegenwoordigers die per definitie zouden gebonden zijn aan een standplaats in de hoofdsteden van de gastlanden, immers volledig voorbijgaan aan de economische realiteit, die vereist dat men daar aanwezig is waar het economisch zwaartepunt ligt. Nog afgezien van het feit dat de diplomatie in globlo een andere finaliteit heeft, moge het derhalve duidelijk zijn dat een economisch netwerk op een complementaire wijze, en een geografisch anders georiënteerde basis, dient te worden uitgebouwd.

Derdens meent de minister-president ook dat er verder dient gewerkt te worden op basis van de afspraken die reeds werden gemaakt naar aanleiding van de verschillend consulaire conferenties. Afspraken die overigens zonneklaar aantonen dat er wel degelijk wordt samengewerkt tussen de verschillende zelfstandige exportdiensten van de gewesten.

Concluderend herhaalt de minister-president in deze nogmaals zijn basispremisse, luidens dewelke exportpromotie enkel efficiënt en nuttig kan geschieden als de sturing ervan gebeurt vanuit dezelfde gegevenheid als die waar de basisverantwoordelijkheid voor het economisch beleid is gelegen. Het is derhalve de beleidslogica zelf dat men een koppeling maakt tussen het economisch beleid enerzijds en de exportbevordering anderzijds. Ten titel van voorbeeld haalt de minister-president aan dat de Vlaamse economische structuur voor een groot deel gebaseerd is op familiale KMO's. Wil Vlaanderen derhalve op een degelijke manier aan exportbevordering doen, dan moet het met dit basisgegeven van zijn economische structuur ten volle rekening houden. En dit levert dan weer een geheel ander soort exportbeleid op dan datgene dat doorgaans wordt geassocieerd met de exportbevordering die noodzakelijk is voor het afzetten van de producten van de meer mature sectoren.

Met betrekking tot de kwestie van het FAFI tenslotte, laat de minister-president opmerken dat hierover ondertussen niets meer werd vernomen, en dat hij hoopt dat dit ook zo zal blijven. Mocht de kwestie echter opnieuw opgerakeld worden, dan zal Vlaanderen zijn bekende standpunt herhalen, luidens hetwelke dit concept geheel en al onaanvaardbaar is.

A.5 Aanwezigheid van de federale premier op de top van de francofonie

Nog in verband hiermee meent de heer Paul Van Grembergen dat de aanwezigheid van federaal premier Jean-Luc Dehaene op de recente top van de francofonie in het geheel niet gepast was. Dit temeer daar de francofonie duidelijk aan het evolueren is van een louter culturele assemblee naar een politieke belangengemeenschap, annex machtsinstrument van de francofone wereld. Naar de mening van de heer Van Grembergen hoorde de eerste minister van dit land daar absoluut niet thuis. Als er al een vertegenwoordiger moest gaan, dan ware het beter geweest iemand van de Franse Gemeenschap te sturen.

De minister-president antwoordt hierop dat, hoewel dit in wezen een debat is dat thuishoort in het federale parlement, hij het optreden van de federale premier in deze wel degelijk kan billijken. België is immers een land met 2 grote culturen, en in dit opzicht zou hij het overigens ook maar normaal vinden dat de federale premier eveneens aanwezig zou zijn als er zoiets als een top van de "neerlandofonie" zou worden gehouden. Qualitatie qua als federaal premier vertegenwoordigt de heer Dehaene immers wel degelijk de 2 grote cultuurgemeenschappen van dit federale land.

Wel meent de minister-president dat, met betrekking tot projecten die al te duidelijk van één van de gemeenschappen zouden uitgaan, een zekere terughoudendheid of minstens behoedzaamheid van de federale regering en haar leider soms kan aangewezen zijn. In de mate echter dat de federale premier duidelijk de multiculturaliteit van België belichaamt is er terzake geen het minste probleem.

B. Bilaterale politiek

B.1 Nederland

B.1.1 Het Vlaams-Nederlands cultureel akkoord als basis voor de samenwerking

De heer Herman Suykerbuyk onderschrijft ten volle de these van de beleidsbrief luidens dewelke in bilateraal verband Nederland onze voornaamste partner is. Wel stelt hij zich meer en meer vragen over de mate waarin zulks wederkerig ook het geval is.

Nog inzake de betrekkingen met Nederland wenst de heer Suykerbuyk te vernemen wanneer er nu eindelijk uitvoering zal worden gegeven aan het Vlaams-Nederlands cultureel akkoord. In het bijzonder meent hij dat dringend moet worden overgegaan tot de samenstelling van de vaste gemengde commissie van het verdrag, en dat hierin een voldoende vertegenwoordiging van het "veld" moet worden opgenomen.

De minister-president beaamt dat Nederland onze eerste buitenland-prioriteit is en blijft, en dit ondanks het feit dat de liefde inderdaad niet altijd even wederkerig is als men wel zou kunnen wensen. Terzake drukt de minister-president overigens de hoop uit dat het nieuwe cultureel akkoord nieuwe impulsen zal geven aan de aloude Vlaams-Nederlandse samenwerking. Hij constateert overigens ook dat op het terrein zelf zodanig veel gebeurt, dat er daadwerkelijk sprake is van de spontane en geleidelijke totstandkoming van de kern van een echte en hechte belangengemeenschap binnen Europa.

B.1.2 Een Vlaams-Nederlands Huis in Brussel

Tevens is de heer Suykerbuyk de mening toegedaan dat het secretariaat van dit akkoord in Brussel moet komen, waarbij het tegelijk kan fungeren als een embryonaal Vlaams-Nederlands Huis, waarvan ook reeds al te lang sprake is. Hij betreurt, hierin bijgetreden door de heer Stefaan Platteau, dan ook dat er in de beleidsbrief geen enkele verwijzing voorkomt naar een dergelijk Vlaams-Nederlands Huis.

De minister-president repliceert hierop dat de kwestie van het Vlaams-Nederlands Huis in Brussel inderdaad niet is vermeld in de voorliggende beleidsbrief. Hij heeft zijn opinie terzake echter bijzonder duidelijk naar voor gebracht naar aanleiding van een zeer recente mondelinge vraag in deze eigenste commissie. Hij blijft er dan ook bij dat er inzake dit eventuele huis zeker geen sprake kan zijn van een bijkomend grootschalig cultuurpodium. Het Vlaams-Nederlands Huis zal derhalve, als het er al komt, niet zozeer een kwestie van stenen zijn, als wel een vorm van projectsgewijze samenwerking, ten behoeve waarvan eventueel een klein secretariaat kan gevestigd worden in de te renoveren KVS.

Terzake laat de heer Jef Sleeckx nog opmerken dat er terminologisch soms gewag wordt gemaakt van een Vlaams-Nederlands Huis, en dan weer van een Nederlands-Vlaams Huis. Heeft de gehanteerde terminologie enige diepere betekenis?

De minister-president antwoordt hierop dat dit nog niet echt is uitgemaakt. De oorspronkelijke idee was om een groot ontmoetingshuis op te richten in de grootste zuidelijke stad waar nog Nederlands wordt gesproken (in casu Brussel). En deze wil om gezamenlijk ook effectief iets te doen in Brussel is in essentie nog wel aanwezig. Maar als een dergelijk initatief daadwerkelijk ook gerealiseerd zou worden, dan moet men in Brussel wel willen begrijpen dat dit niet enkel een zaak is voor de Brusselse Vlamingen, maar dient te worden ingepast in een veel ruimer concept.

B.1.3 Een grote Vlaams-Nederlandse samenwerkingsconferentie

De heer Herman Suykerbuyk peilt hierbij tegelijk ook naar de stand van zaken met betrekking tot de, bij de bespreking van het Vlaams-Nederlands akkoord minstens als wenselijk omschreven, tweejaarlijkse grote conferentie van alle op het terrein actieve actoren. Uit een studie die werd verricht door het Algemeen Nederlands Verbond tezamen met Benego (een van de grensoverschrijdende instanties die tussen Vlaanderen en Nederland bestaan) is immers gebleken dat er niet minder dan 500 projecten lopen tussen Nederland en Vlaanderen. Er is met andere woorden stof genoeg voor een uitgebreid evaluatie- en stichtingsmoment, waarbij men al degenen en al de instellingen die begaan zijn met de concrete samenwerking op het terrein dient tezamen te brengen.

Hieromtrent laat de minister-president opmerken dat er voor januari 1998 opnieuw een contact is voorzien met de Nederlandse minister-president, de heer Wim Kok. Bij die gelegenheid zal waarschijnlijk ook kunnen worden overgegaan tot de formele installatie van de gemengde commissie van het Vlaams-Nederlands Cultureel Akkoord. Voor wat betreft de samenstelling van de Vlaamse afvaardiging kan de minister-president overigens

nog meedelen dat hieromtrent eerstdaags een beslissing zal gefinaliseerd worden door de Vlaamse regering.

Zoals werd voorzien bij de totstandkoming van het verdrag zal er dan na de installatie van de vaste gemengde commissie inderdaad een bijzonder hoge prioriteit worden gegeven aan het bijeenroepen van een grote conferentie m.b.t. de concrete invulling van het Cultureel Verdrag.

Nog met betrekking tot die vaste gemengde commissie kan de minister-president de heer Suykerbuyk verzekeren dat daarin zeker niet louter ambtenaren, of zelfs niet overwegend ambtenaren zullen zetelen. Het ligt wel degelijk in de bedoeling dat deze commissie een weergave zou vormen van de reeds bestaande samenwerking. Dientengevolge zal het "veld" er wel degelijk zeer ruim in vertegenwoordigd zijn.

B.1.4 De verdediging van het Nederlands in Europa

De heer Stefaan Platteau sluit zich ten volle aan bij de prioriteit die wordt gegeven aan de betrekkingen met Nederland. Uitgaande van de stelling dat "de taal gans het volk" is, meent hij dat het gezamenlijk verdedigen van het Nederlands in Europa een absolute must is.

B.1.5 Economisch-financiële samenwerkingsmogelijkheden met Nederland

Anderzijds verklaart de heer Platteau er ook ten volle van overtuigd te zijn dat de banden met Nederland niet enkel meer vanuit louter taalkundig-cultureel oogpunt mogen benaderd worden. Hij meent dat er ook een – nog in grote mate onaangeroerd – potentieel aan economisch-financiële samenwerkingsmogelijkheden bestaat tussen Nederland en Vlaanderen. Refererend aan de overname van de Belgische BBL-bank door de Nederlands ING-bank drukt de heer Platteau de hoop uit dat de periode voorbij is waarin – vanuit een economisch volledig misplaatste communautaire reflex – door de economische decisionmakers in België stelselmatig en exclusief werd geopteerd voor economische contacten met Frankrijk. Nu deze strategie economisch absoluut niet heeft opgeleverd wat men er mocht van verwachten, ligt het terrein open voor samenwerking met Nederlandse industriële en financiële groepen. Het spreekt hierbij voor zich dat Vlaanderen hierin een voortrekkersrol kan en moet spelen.

Inzake de samenwerkingsmogelijkheden met Nederland in de financiële sector, verklaart de minister-president eveneens uitermate tevreden te zijn met de recente evoluties inzake de band tussen de BBL en ING. Een dergelijke evolutie kan immers alleen maar toegejuicht worden. De tijd is gelukkig achterhaald dat in Belgische financieel-economische kringen de kwestie van een eventuele Nederlandse inbreng taboe was. Economische exclusie op basis van culturele vooroordelen kan immers in genendele verdedigd worden. Dergelijke projecten moeten enkel en alleen op hun financieel-economische merites beoordeeld worden.

B.1.6 Ongeoorloofde federale tussenkomst bij de Nederlandse minister-president?

Ook de heer Luk Van Nieuwenhuysen verklaart ten volle achter de idee te staan van een verder doorgedreven samenwerking met Nederland. Hij drukt hierbij wel de hoop uit dat de Vlaams-Nederlandse betrekkingen niet te lijden zullen hebben van de nogal bekoelde verhouding tussen federaal premier Jean-Luc Dehaene en minister-president Wim Kok. Vanuit doorgaans welingelichte kringen werd immers gemeld dat premier Dehaene persoonlijk zou zijn tussengekomen bij zijn ambtsgenoot Wim Kok om te beletten dat Nederland zich formeel zou engageren tot het aangaan van geprivilegieerde relaties met Vlaanderen. Om zulks te counteren meent de heer Van Nieuwenhuysen dan ook dat de opening van de Vlaamse vertegenwoordiging in Den Haag, in de loop van 1998, met de nodige luister zou moeten gepaard gaan.

De minister-president wenst onmiddellijk het door de heer Van Nieuwenhuysen vermelde bericht te weerleggen. De uitlatingen die daarover werden gedaan zijn volledig zonder grond. Van zodra dit gerucht zelfs maar begon te circuleren heeft de federale premier overigens zelf het initiatief genomen om de Vlaamse minister-president daarover te contacteren. In de loop van dit gesprek heeft de federale eerste minister ten stelligste ontkend dat hij hierover contacten zou hebben gehad met de Nederlandse minister-president.

B.1.7 Het dossier van de IJzeren Rijn

Nog met betrekking tot de Vlaams-Nederlandse verhoudingen, dringt de heer Luk Van Nieuwenhuysen erop aan dat het dossier van de IJzeren Rijn ten spoedigste zou worden aangekaart tussen de Vlaamse en de Nederlandse regeringen. Hoewel dit in principe een zaak voor de NMBS is, is de heer Van Nieuwenhuysen de stellige overtuiging toegedaan dat de Vlaamse regering hierin een

voortrekkersrol kán en moet spelen. Dit temeer daar Nederland, om evidente redenen van portuaire concurrentie, niet onmiddellijk erg happig lijkt om tegemoet te komen aan de Vlaamse desiderata terzake.

De minister-president repliceert hierop dat nog deze week een brief uitgaande van hemzelf en van Vlaams minister van Openbare Werken, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, de heer Baldewijns, is vertrokken met de vraag om in deze kwestie dringend voortgang te maken.

B.2 Samenwerking met de Duitstalige Gemeenschap

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis neemt akte van het bestaan van een samenwerkingsakkoord met de Duitstalige Gemeenschap. Graag had zij wat meer informatie gekregen over de inhoud van dit akkoord.

Nog in verband hiermee merkt de heer Herman Suykerbuyk op dat de kredieten die zijn ingeschreven ten behoeve van het samenwerkingsakkoord met de Duitstalige Gemeenschap wat zijn afgenomen. Kan hieruit afgeleid worden dat de intensiteit van de contacten misschien niet zo hoog ligt, of moet men gewoon constateren dat het samenwerkingsakkoord inhoudelijk wat te beperkt is geworden. Uiteindelijk werd het afgesloten in een tijdperk dat Vlaanderen nog niet bevoegd was voor het onderwijs. Zou men via een nieuw akkoord, of via een protocol bij het bestaande akkoord daaromtrent niet tot ruimere afspraken kunnen komen?

De minister-president kan beamen dat er over de samenwerking tussen Vlaanderen en de Duitstalige Gemeenschap tot op heden weinig te vernemen viel in de pers. Dit betekent echter geenzins dat er effectief ook niets zou gebeuren. De samenwerking met de Duitstaligen is m.a.w. misschien weinig spectaculair, maar verloopt daarom zeker niet slecht.

Daar waar het officieel voorziene budget inderdaad slechts een kleine 1,5 miljoen frank beloopt, wordt er daarbuiten, op volledig vrijwillige basis, ook bijzonder goed samengewerkt. Zo onder andere op het vlak van onderwijs, en recent overigens ook nog op het domein van de invulling van de opdracht van de Duitstaligen terzake de gezondheidszorg (in concreto ging het over het opzetten van een ziekenhuis). Gezien de Duitstalige Gemeenschap terzake weinig ervaring had, werd de expertise mee geleverd door Vlaamse ambtenaren.

Nog in dit verband laat de minister-president opmerken dat de Duitstalige Gemeenschap dra haar 25-jarig bestaan zal vieren, en dat Vlaanderen terzake bereid is om een aantal bijkomende afspraken te maken. De idee leeft meer bepaald om een aantal belangrijke Vlaamse cultuurdragers te laten deelnemen aan de in 1998 in Eupen voorziene festiviteiten.

Overigens acht de minister-president de denigrerende toon die door sommige persorganen in dit land wordt aangeslagen tegenover de Duitstalige Gemeenschap en haar officiële vertegenwoordigers, totaal ongepast te zijn. Dit is immers een vorm van negatieve duiding die duidelijk niet meer van deze tijd is.

B.3 Chili

Met betrekking tot de keuze van Chili als prioritair partnerland laat de heer Fred Dielens opmerken dat deze keuze hem bijzonder gefundeerd voorkomt door, onder andere, de centrumpositie die Chili inneemt als brug tussen Zuid- en Noord-Amerika. De voor 1998 voorziene versterking van de samenwerking met Chili, via projecten die Vlaanderen zou uitvoeren in het kader van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO), wordt door de heer Dielens dan ook ten zeerste verwelkomd. In globo had hij wel graag enig zicht gekregen op de resultaten van de Vlaams-Chileense samenwerking die nu toch al vanaf 1995 (jaar waarin de minister-president het land bezocht) loopt.

De minister-president repliceert hierop dat het niet altijd eenvoudig is om op het domein van het Buitenlands Beleid tot een accurate meting van de resultaten te komen. Dit omwille van het eenvoudige feit dat dit beleid meestal een wat in de tijd (minimum 4, 5 of zelfs 6 jaar) uitgesteld resultaat oplevert. Desondanks kan gerust gesteld worden dat de Vlaams-Chileense samenwerking ondertussen, in globo, toch al kan bogen op een aantal fraaie resultaten. Nu pas echter kunnen ook in concreto een aantal aantoonbare resultaten worden voorgelegd voortkomende uit initiatieven die reeds in 1993 werden genomen. In de beleidsbrief zijn verder, op de pagina's 26 en 27, ook een aantal activiteiten opgenomen waarvan de impact dus pas later zal kunnen geëvalueerd worden. In Chili zelf worden de Vlaamse acties, onder andere op het vlak van leefmilieu, algemene sociaal-economische ontwikkeling en haveninfrastructuur, zeer naar

waarde geschat. Hetgeen voor Vlaanderen dan weer een aanzienlijk politiek krediet oplevert aldaar.

Overigens wil de minister-president inzake resultaatgerichtheid ook nog laten opmerken dat niet zomaar alles cijfermatig gekwantificeerd kan worden. Zo kan het, toch ook uitermate belangrijke, kwaliteitselement niet of nauwelijks in cijfers worden gevat. Terzake verwijst de minister-president, ten titel van voorbeeld, naar de Vlaamse technische bijdrage tot het goed functioneren van de Waarheids- en Verzoeningscommissie in Zuid-Afrika. Ondanks zijn virtuele onkwantificeerbaarheid, kan de impact van deze bijdrage in genen dele worden ontkend of onderschat.

C. Europa

C.1 De regionalisering van Europa

De heer Paul Van Grembergen is bijzonder gelukkig te mogen constateren dat er zich in Europa, en meer bepaald binnen de Europese Unie, een aantal echt krachtige regio's beginnen te manifesteren, die zowel cultureel als sociaal-economisch sterke entiteiten vormen binnen de Unie, en daardoor meteen ook niet meer genegeerd kunnen worden door de instellingen van diezelfde Unie. Als voorbeelden van dergelijke regio's kunnen o.a. Vlaanderen, Catalonië en, weldra, ook Schotland gelden. Op basis van deze constatatie meent de heer Van Grembergen dan ook dat het gewettigd is om te hopen op een versnelling van deze regionaliseringstendens binnen de Europese Unie, én tegelijk ook op een grotere greep van die regio's op de invulling van het politieke gebeuren binnen de Europese Unie. Zijns inziens is het huidige Comité van de Regio's al te veel een amalgaam van zeer ongelijksoortige grootheden. Hetgeen er meteen ook een bijzonder zwakke instantie van maakt. Hij is dan ook de mening toegedaan dat men binnen dat forum tot een selectie zou moeten overgaan van een aantal regio's die als kopgroep de ambitie hebben om verder te gaan dan met de huidige samenstelling mogelijk is. Deze regio's zouden er goed aan doen om hun krachten te bundelen binnen een gezamenlijk uit te werken strategie. Tevens komt het hem gerechtvaardigd voor dat Vlaanderen hierbinnen een voortrekkers- of leidersrol zou vervullen.

Ook de heer Herman Suykerbuyk houdt een vurig pleidooi voor een verder doorgedreven regionalisering van Europa. Het nut van een dergelijk regionaal samenwerkingsgebeuren moge onder andere duidelijk genoeg blijken uit de uitbouw van de Euregio's waarbinnen een aantal regio's grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden aangaan, daardoor een aanzienlijke kritische massa tot stand brengen, en elkaar wederzijds versterken. De tijd dat men denigrerend kon spreken over de regio's mag nu definitief voorbij geacht worden te zijn. Luidens de heer Suykerbuyk is zelfs het geschikte moment gekomen om inventiever te beginnen omgaan met de regionaliseringsgedachte. Hij verwijst hiervoor naar de basiscontacten die werden gelegd tijdens de recente conferentie van regionale parlementen in Oviedo. Daar heeft hij persoonlijk kunnen vaststellen dat van de 15 lidstaten van de Europese Unie er niet minder dan 6 waren die deelstaten met wetgevende bevoegdheden hadden, en die in die mate het kader van de loutere administratieve decentralisatie overschreden, dat ze waarachtige "régions-états" konden genoemd worden. Op basis van dit gegeven meent de heer Suykerbuyk dat het gewettigd is te constateren dat er met betrekking tot de regio's in Europa een twee snelheden-beleid kan en moet gevoerd worden. De basisidee van de regionalisering van Europa mag op dit moment immers verworven worden geacht. Het is dan ook de hoogste tijd om na te denken over hoe men gestalte kan geven aan een gezamenlijk project van regio's die een eigen culturele, economische en democratische onderbouw hebben. Ook volgens hem is het Comité van de Regio's een quasi-onwerkbaar amalgaam, en ware het veel beter te werken met een instantie die de regionale "kerngebieden" groepeert.

De minister-president bevestigt dat het Comité van de Regio's van de Europese Unie inderdaad niet of nauwelijks kan fungeren als spreekbuis voor de echte regio's van Europa. Daarvoor is het Comité van de Regio's inderdaad veel te veel een amalgaam van constitutionele regio's, gedecentraliseerde eenheden, steden en gemeenten. Met een dergelijke samenstelling is het dan ook quasi-onmogelijk om een helder regionaal beleidsconcept uit te tekenen. Zelfs een gedegen adviesverlening behoort daardoor niet echt tot de mogelijkheden.

Vlaanderen blijft derhalve bij zijn reeds eerder geformuleerde opinie luidens dewelke men moet evolueren naar een echte Kamer van de Regio's in Europa. De daaraan deelnemende regio's zouden dan vanzelfsprekend aan een aantal vrij strikte parameters en voorwaarden moeten voldoen. En ook zou een dergelijke instantie via een verdragswijziging reëel moeten worden ingepast in de structuren van de Europese Unie. Deze discussie zal in de komende tijd in elk geval onvermijdelijk worden.

Ter voorbereiding van die te voeren discussie meent de minister-president dat het inderdaad geen slecht idee zou zijn mochten de regionale parlementen (in de constitutieve zin van het woord) die bestaan in 6 van de lidstaten van de Unie elkaar kunnen vinden in een regelmatige dialoog. Op die manier zou men ook vanuit parlementair niveau tot een afsprakengeheel kunnen komen met betrekking tot de plaats van de constitutionele regio's die we voorstaan in het geheel van de Europese constructie.

Verder verklaart de minister-president ook de idee van de cultuurregio's als kerngebieden van en in Europa ten zeerste genegen te zijn. Een evolutie in die zin lijkt overigens meer en meer onvermijdelijk te worden. Terzake wenst hij de commissieleden er ook op te attenderen dat de Stichting het Europa van de Culturen 2002 precies daarover een conferentie houdt in Luxemburg (het land dat momenteel het voorzitterschap heeft van de EU) op 27 en 28 november eerstkomende.

Ook de heer Stefaan Platteau drukt zijn geloof in een verdere regionalisering van Europa uit, en meent dat deze tendens ten spoedigste in de een of andere vorm ook een concrete politieke vertaling moet krijgen. Naar aanleiding van de recente keuze voor autonomie in Schotland en Wales komt het hem zinvol over om ten spoedigste contact te zoeken met deze regio's, teneinde hen te laten delen in de Vlaamse expertise terzake.

De minister-president laat hieromtrent opmerken dat hij nog maar de afgelopen week in Schotland is geweest. Tevens zijn de eigenlijke verkiezingen voor een toekomstig Schots parlement pas voor 1999 gepland, en zal dit parlement zijn taak pas opnemen op 1 januari van het jaar 2000. Het ontbreken van een officiële gesprekspartner impliceert meteen dat er voorlopig enkel informele contacten mogelijk zijn. De vooropgestelde chronologie laat nu nog niet toe echte politieke contacten te leggen. Wel zijn voor het voorjaar contacten voorzien met een aantal Schotse sociaal-economische verantwoordelijken.

De heer Stefaan Platteau meent desalniettemin dat er grondig moet worden nagegaan met welke regio's er nu reeds reële contacten bestaan. Een weging van de intensiteit van dergelijke contacten kan toch politiek indicatief zijn ter bepaling van de richting in dewelke Vlaanderen initiatieven kan nemen.

C.2 Risico's voor Vlaanderen verbonden aan een verdere uitbreiding van de Europese Unie

Nog met betrekking tot het Europese gegeven wenst de heer Luk Van Nieuwenhuysen te waarschuwen voor de impact op de situatie van de Vlamingen in Brussel, en op de toestand in Vlaams-Brabant van de, voor de min of meer nabije toekomst te voorziene, uitbreiding van de Europese Unie. Met die uitbreiding zal er immers opnieuw meer kantoorruimte nodig zijn en zullen nog meer Euro-ambtenaren en hun families zich hier vestigen. Hetgeen zeker niet zonder gevolgen zal blijven. Het komt de heer Van Nieuwenhuysen dan ook opportuun voor dat de Vlaamse regering nu reeds de mogelijke effecten op de situatie van de Vlamingen in Brussel en op de Rand zou laten onderzoeken. Dit teneinde op basis van de onderzoeksconclusies zonodig al een aantal anticipatieve stappen te ondernemen om de te verwachten negatieve effecten te counteren, dan wel te voorkomen.

De minister-president laat hieromtrent opmerken dat het proces van verdieping en uitbreiding van de Unie een essentieel gegeven is. Hij kan ook de stelling bijtreden dat er terzake een aantal bijkomende acties zullen moeten worden voorzien voor de Rand teneinde die nieuwe uitbreidingen zo optimaal mogelijk op te vangen.

D. Multilaterale samenwerking

D.1 Algemeen

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis constateert uit de beleidsbrief dat Vlaanderen blijkbaar van plan is om, via samenwerkingsakkoorden, de banden met zowel de IAO als de UNESCO aan te halen, hetgeen vanzelfsprekend geld zal kosten. Zij had daarover dan ook graag wat meer informatie gekregen, waarbij ze tegelijk de hoop uitdrukt dat de informatiedoorstroming over de werkzaamheden van Vlaanderen binnen het multilaterale kader een wat structurelere vorm zal aannemen. Overigens betwijfelt zij of Vlaanderen binnen dat kader enige echte impact kan sorteren.

Inzake de informatie over het beleid van Vlaanderen ten aanzien van de multilaterale samenwerking wil de minister-president gaarne verwijzen naar pagina 12 van de beleidsbrief waar een duidelijk overzicht wordt geschetst. In de toekomst zullen de Vlaamse activiteiten binnen het multilateraal kader overigens nog geïntensifieerd worden ten gevolge van de ondertekening van samenwerkingsakkoorden met de IAO en de UNESCO. Het zal dan meer bepaald om projectsamenwerking gaan in derde landen, zoals daar zijn : Zuid-Afrika, Palestina, China en andere.

D.2 Samenstelling van parlementaire delegaties naar internationale organisaties met gemengde bevoegdheden

D.2.1 Benelux

Met betrekking tot de aanwezigheid van leden van het Vlaams Parlement in de Raadgevende Interparlementaire Raad van de Benelux drukt de heer Paul Van Grembergen zijn ongenoegen uit over het feit dat de Belgische deelstaatparlementen er slechts via een pragmatisch akkoord, in de zin van een soort huishoudelijk reglement, konden worden in opgenomen. Constitutioneel en verdragsrechtelijk staat de Vlaamse delegatie echter nergens. Dit leidt in zijnen hoofde tot de conclusie dat het Benelux-verdrag zelf dringend moet worden aangepast. Hij stelt zich hierbij overigens de vraag hoeveel jaar men daarvoor nog wel nodig meent te hebben, en oppert de bedenking dat de verdragsrechtelijke toestand eigenlijk al jaren geleden had moeten geregulariseerd zijn. Ook de heer Herman Suykerbuyk is de mening toegedaan dat de Benelux, omwille van de totaal veranderde situatie binnen België, dient hervormd te worden in confederale zin. Het initiatief tot een dergelijke institutionele hertekening zal zijns inziens noodzakelijkerwijze moeten uitgaan van de Belgische deelstaten, en zal gericht moeten zijn naar het Comité van Ministers van de Benelux, dat overigens ook niet meer conform de Belgische realiteit is samengesteld.

Inzake deze problematiek wenst de heer Van Grembergen ook zijn scepsis uit te drukken met betrekking tot het wat al te frequent aangehaalde verzet van Nederland tegen een dergelijke verdragswijziging. Zelf kan hij zich nauwelijks voorstellen dat onze noorderburen enige reden zouden hebben om zich daartegen te verzetten. Hij verklaart dan ook de mening te zijn toegedaan dat het hier om een valse voorstelling van zaken gaat, en drukt tegelijk zijn vermoeden uit dat het veeleer de federale regering, en dan in het bijzonder de federale minister van Buitenlandse Zaken is, die niet wil dat het verdrag zou worden aangepast aan de feitelijke bevoegdheidsopdeling in dit land

De heer Herman Suykerbuyk verklaart hierop de stellige indruk te hebben dat Nederland wel degelijk zwaar dwars ligt in deze materie. Men mag terzake de centralistische ingesteldheid van de Nederlanders in genen dele onderschatten.

De heer Stefaan Platteau, van zijn kant, is eveneens de mening toegedaan dat ook het verdrag nog zou moeten gewijzigd worden, maar wenst tegelijk zijn appreciatie uit te spreken over het blote feit dat er nu toch al Vlaamse parlementsleden in het Beneluxparlement zetelen. Wel verklaart hij zich, in het licht van de gewenste verdragswijziging, wat ongerust te voelen omwille van het feit dat de Benelux niet meer alsdusdanig voorkomt in de voorliggende beleidsbrief. De heer Platteau erkent hierbij overigens volgaarne dat de huidige Vlaamse aanwezigheid reeds een considerabele evenwichtsoefening heeft gevergd.

Met betrekking tot de samenstelling van de Belgische delegatie in het Benelux-parlement geeft de minister-president graag toe dat de nu bereikte oplossing een veeleer pragmatisch karakter heeft, en dat het derhalve in theorie juist is dat een verdragswijziging de aangewezen manier ware om een en ander te regulariseren. Terzake laat hij echter opmerken dat hij deze kwestie reeds bij herhaling heeft doorgesproken met zijn Nederlandse collega, en dat hij daarbij telkenmale heeft moeten constateren dat Nederland daar echt niet warm voor loopt. Voor alle eventuele toekomstige betrachtingen is dit derhalve een zeer belangrijk gegeven, waarmee ten volle rekening dient gehouden.

D.2.2 Raad van Europa

De heer Freddy Sarens wenst de leden van de commissie erop te wijzen dat het aangehaalde probleem zich niet enkel stelt in Benelux-verband. Met name doet dit probleem zich ook voor in de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa. Het probleem is daar overigens nog prangender dan in de Benelux, waar er uiteindelijk de facto toch al een Vlaamse vertegenwoordiging is. Op heden is het zo dat België 7 effectieve leden en 7 plaatsvervangende leden kan sturen naar de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa. Deze mandaten worden op basis van een wet uit 1961 verdeeld tussen de Kamer van Volksvertegenwoordigers (4 effectieven en 3 plaatsvervangers) en de Senaat (3 effectieven en 4 plaatsvervangers). De kwestie is overigens acuut aan het worden aangezien ze reeds meermaals het voorwerp heeft uitgemaakt van besprekingen tussen de voorzitters van de 7 parlementen van dit land, en nu in een min of meer beslissende fase lijkt te zijn aangeland waarin dra concrete voorstellen zullen moeten worden geformuleerd.

Uit zijn eigen ervaring – hij heeft 4 jaar deel uitgemaakt van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa als lid van de federale Kamer – kan de heer Sarens getuigen dat het voor Vlaanderen, in de mate tenminste dat het zijn eigen buitenlands beleid ernstig neemt, imperatief is om daar

vertegenwoordigd te zijn. Zijns inziens zijn er meer bepaald 2 gewichtige redenen om op dat forum aanwezig te zijn. Vooreerst moge het duidelijk zijn dat vele zaken waarover in het kader van de Raad van Europa wordt gediscussieerd (cultuur, onderwijs, milieu, lokale besturen....) in de intern-Belgische context tot de Vlaamse bevoegdheden behoren. In wezen is het enkel het justitie-luik van de Raad van Europa dat daarbuiten valt. En zelfs bij dit laatste kunnen vragen gesteld worden. Zo kan bijvoorbeeld niet ontkend worden dat de mensenrechtenproblematiek meer en meer naar de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap begint over te hellen. De nieuwste generatie van mensenrechten zijn immers de collectieve mensenrechten die thuishoren in de sociaal-economische en sociaal-culturele context. En tweedens moet men zich er goed van bewust zijn dat de Raad van Europa zowat het enige groot-Europese forum is (met momenteel toch al 40 lidstaten), waar ook ontmoetingen met niet-EU-lidstaten mogelijk zijn. Die niet-EU-lidstaten nemen hun contacten binnen de Raad van Europa dan ook bijzonder ernstig op.

In het licht van dit alles komt het de heer Freddy Sarens dan ook hoogst wenselijk voor om zowel vanuit de Vlaamse regering, als vanuit deze commissie een duidelijk signaal te geven met betrekking tot onze desiderata terzake. Tegelijk zou hiermee het, momenteel de ronde doende, argument kunnen ontkracht worden, luidens hetwelke de gemeenschapssenatoren het meest geschikt zijn om die rol te vervullen. Dit argument gaat immers om een dubbele reden niet op. Enerzijds is er de principiële reden dat zij in de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa qualitate qua enkel als Belgische senatoren, en niet als vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschap zetelen (zie hiervoor hun titulatuur in de ledenlijst van de bedoelde Parlementaire Vergadering), en anderzijds is het systeem ook in de praktijk totaal onwerkbaar aangezien het tot het rijk der onmogelijkheden behoort om de agenda's van niet minder dan 3 parlementaire assemblees op een werkbare manier met elkaar te combineren. Het is volgens de heer Sarens dan ook de hoogste tijd dat men komaf maakt met deze "drietrapsregeling", en tot alternatieve formules komt.

De minister-president sluit zich volledig aan bij de bedenkingen en verzuchtingen van de heer Sarens. Terzake laat hij opmerken dat deze kwestie, op zijn initiatief, reeds twee keer aan bod is gekomen op een IMCBB, waar het overigens ook in volledige consensus tot een principieel akkoord is gekomen met de federale minister van Buitenlandse Zaken. Rechtstreekse vertegenwoordiging vanuit de deelstaatparlementen moet dienovereenkomstig ook echt mogelijk gemaakt worden. Op grond van de specifieke deelstatelijke bevoegdheden kon men overigens ook weinig anders dan concluderen dat een meer gedifferentieerde delegatiesamenstelling (in de zin van opname van vertegenwoordigers van de gemeenschappen en de gewesten) zich opdrong.

Terzake wil de minister-president er echter wel op wijzen dat men in het kader van de hogernoemde consensus tussen de verschillende uitvoerende machten, gemeend heeft hier in eerste instantie de autonomie van de parlementen ten volle te moeten laten spelen. Het komt derhalve in de eerste plaats aan de verschillende parlementen toe om die stap ook daadwerkelijk te zetten.

E. Internationale communicatie en promotie

E.1 Algemeen belang van een kwaliteitsimago

De heer Jef Sleeckx laat opmerken dat de bekendmaking van Vlaanderen in de wereld niet beperkt mag blijven tot de sfeer van het culturele, maar integendeel dient ingeschreven te worden in het kader van het ruimere buitenlands beleid van Vlaanderen. Het aankweken van een kwaliteitsimago is immers op zeer veel domeinen van groot belang.

E.2 Realisatie van de “Knipselkrant” ten behoeve van buitenlandse journalisten en diplomaten

De heer Stefaan Platteau verklaart bijzonder tevreden te zijn dat er nu eindelijk echt werk zal worden gemaakt van de effectieve realisatie van de reeds lang aangekondigde “Knipselkrant”.

Nog met betrekking tot de aangekondigde uitgave van deze Vlaamse knipselkrant ten behoeve van buitenlandse journalisten en diplomaten had de heer Herman Suykerbuyk graag vernomen of dit initiatief nog enig uitstaans heeft met de vzw Persspiegel.

De minister-president antwoordt hierop dat het betreffende project ongeveer anderhalf jaar geleden geïnitieerd werd, mede door de vzw Persspiegel. Als projectaanbrenger kon deze vzw echter niet voldoen aan bepaalde voorwaarden, waardoor het niet mogelijk bleek met deze groep van mensen in zee te gaan. De Vlaamse regering zag zich dan ook gedwongen uit te kijken naar alternatieve opties, die nu dra geëffectueerd zullen worden.

De heer Fred Dielens wenst eveneens zijn voldoening te uiten over het verschijnen van de knipselkrant, maar drukt tegelijk de vrees uit dat de in de beleidsbrief aangehaalde juridische bezwaren wel eens zwaarder zouden kunnen doorwegen dan nu reeds te voorzien is. Exemplarisch hiervoor is de mededeling die de leden van het Vlaams Parlement nog maar zeer recent mochten ontvangen vanwege de dienst Communicatie van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, luidens dewelke zij, precies omwille van juridische redenen, niet langer het wekelijkse persoverzicht van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap zouden ontvangen.

Hierop antwoordt de minister-president dat er inderdaad heel wat problemen dienden te worden opgelost met betrekking tot het auteursrechtelijke gegeven. Deze problemen stellen zich met name als er geen vrijwillige toelating tot overname van artikels wordt gegeven. Maar hoewel sommige deelproblemen wel degelijk nog dienen opgelost te worden, verklaart de minster-president toch bijzonder hoopvol te zijn dat de knipselkracht nog voor het einde van het jaar ook effectief zal kunnen worden opgestart.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen verklaart het stellige vermoeden te hebben dat de vertraging rond deze knipselkrant niet enkel te maken heeft met de in de beleidsbrief aangehaalde juridische problemen inzake auteursrechten. Volgens zijn inlichtingen zijn de contacten met de vzw Persspiegel veeleer afgesprongen omwille van het feit dat de Vlaamse regering een doorslaggevende stem wilde hebben in deze publicatie, teneinde een sturende rol te kunnen spelen bij de bepaling van de inhoud.

Er vallen volgens de heer Van Nieuwenhuysen overigens ook nog problemen te verwachten bij de verspreiding van deze knipselkrant. De Vlaamse administratie slaagt er immers niet in om de adressen te pakken te krijgen van vreemde correspondenten die zich in Brussel of in België komen vestigen. Meer bepaald zou de Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten van België, zonder enige opgave van motief, weigeren om deze gegevens te verstrekken. Terzake meent de heer Luk Van Nieuwenhuysen dan ook dat onderzocht dient te worden of de AVBB niet op enigerlei wijze steun krijgt van de Vlaamse overheid. Mocht zulks het geval blijken te zijn, dan dient die steun vanzelfsprekend onverwijld te worden stopgezet. Ook had hij graag vernomen hoever men staat met de zoektocht naar alternatieve gegevensbronnen inzake vreemde correspondenten in België.

E.3. Stand van zaken met betrekking tot de geplande "onthaalcel" binnen het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap

In meer algemene zin acht de heer Luk Van Nieuwenhuysen een professioneel onthaal en voorlichtingsbeleid ten aanzien van buitenlandse journalisten een absoluut noodzakelijke component te zijn van het Vlaams buitenlands beleid. Hij meent te weten dat het in de bedoeling lag om daarvoor een aparte cel op te richten binnen de administratie, maar dat deze idee niet gerealiseerd is kunnen worden omwille van personeelsgebrek. Hetzelfde probleem blijkt zich overigens voor te doen bij het organiseren van geleide bezoeken in Vlaanderen voor buitenlandse journalisten. Terzake had hij overigens graag vernomen of er reeds een functieprofiel en een organisatieschets voor een dergelijke onthaalcel werd opgesteld. Hieromtrent meent hij immers te weten dat zulks zou gebeuren in gezamenlijk overleg tussen de administratie Buitenlands Beleid en de informatieambtenaar.

De minister-president beaamt dat de professionele ontvangst van buitenlandse journalisten bijzonder belangrijk is. Reden ook waarom er daarvoor bijkomende middelen werden voorzien. Qua personeelsgebrek wil de minister-president graag toegeven dat het met meer personeel heel wat gemakkelijker werken zou zijn, maar tegelijk wijst hij erop dat de hele administratie Buitenlands Beleid nog maar vrij recent echt in de steigers is gezet.

E.4. Het tijdschrift “Flanders”/”La Flandre”

Nog in het verlengde hiervan verklaart de heer Luk Van Nieuwenhuysen de mening te zijn toegedaan dat het personeel dat tot nog toe werd ingezet voor het maken van het tijdschrift "Flanders"/"La Flandre", nuttiger taken zou toegewezen kunnen krijgen. Zijns inziens is dit magazine immers noch nuttig, noch praktisch, noch kwalitatief erg hoogstaand.

De minister-president antwoordt hierop dat men niet de fout mag maken om dit specifieke tijdschrift te veel vanuit louter Vlaams en binnenlands oogpunt te bekijken. Ver van huis beschikt men immers vaak niet eens over zelfs maar de meest elementaire basisinformatie, die dit tijdschrift wil verstrekken. Uit zijn persoonlijke ervaring kan hij meedelen dat het tijdschrift in den vreemde bijzonder geapprecieerd en gesmaakt wordt. Deze unaniem positieve reacties beletten echter niet dat, in de toekomst, het concept gedeeltelijk kan herbekeken worden. Een kritische noot is immers nooit weg als het om kwaliteitsbewaking en -verbetering gaat.

E.5. Het consequent gebruik van “Vlaanderen” als benaming van oorsprong

In meer algemene zin is de heer Luk Van Nieuwenhuysen overigens de mening toegedaan dat de Vlaamse regering, Export Vlaanderen en de VLAM nog veel te schroomvallig optreden inzake het gebruik van "Vlaanderen" als benaming van oorsprong. Dit omwille van het feit dat een aantal exporteurs blijkbaar hardnekkig bij het Belgisch imago blijven zweren. Imago dat de laatste jaren nochtans een veeleer negatieve connotatie heeft gekregen omwille van de vele affaires en de corruptie die in het buitenland met dit land geassocieerd worden. Dit alles dan nog los van het feit dat België in grote delen van de wereld automatisch geassocieerd wordt met de francofonie (cf. de recente deelname van eerste minister Jean-Luc Dehaene aan de top van de francofonie in Vietnam). Zijns inziens moeten zowel de VLAM als Export Vlaanderen consequent opteren voor het gebruik van de naam "Vlaanderen", aangezien enkel zo de nu heersende verwarring en dubbelzinnigheid uit de wereld kunnen worden geholpen. Zonodig moeten ze maar ingaan tegen de aarzelingen en weerstanden die bij sommigen nog leven.

E.6. Onthaal van Europese ingezetenen in de Brusselse Rand

Met betrekking tot het onthaal van, vooral Europese, anderstaligen in de Brusselse rand, laat de heer Stefaan Platteau opmerken dat hij uit veelvuldige persoonlijke contacten heeft geleerd dat men daar op het terrein finaal maar weinig van merkt. Het gevolg hiervan is dat die anderstaligen zich ook niet in het minst aangesproken voelen door de Vlaamse of Nederlandstalige cultuur.

De heer Jef Sleeckx repliceert hierop dat terzake ook een belangrijke taak is weggelegd voor de betrokken burgemeesters.

De minister-president sluit zich hierbij ten volle aan, maar laat tegelijk ook opmerken dat er terzake toch ook opnieuw extra-middelen worden uitgetrokken.

E.7. Ontvangst van buitenlandse delegaties

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis laat opmerken dat het budget voor de ontvangst van buitenlandse delegaties blijkbaar zowat gehalveerd wordt. Zij wenst te vernemen hoe zij dit moet interpreteren. Was er de vorige jaren sprake van overbudgettering, of is men van plan vanaf dit jaar maar half zoveel buitenlandse delegaties meer te ontvangen.

De minister-president kan de vraagstelster hieromtrent volledig gerust stellen. Er zullen zeker niet minder delegaties ontvangen worden. Het betreft hier louter het doorvoeren van een budgettaire herschikking.

E.8. Zin of onzin van Vlaamse “imagobuilding”

In meer algemene zin acht mevrouw Verwimp-Sillis de inspanningen ten behoeve van de Vlaamse imago-building en uitstraling overdreven te zijn. In de begroting voor Algemeen Buitenlands Beleid alleen al (dus exclusief het budget van Export Vlaanderen en de Dienst Investeren in Vlaanderen) blijkt al meer dan 300 miljoen frank te zijn ingeschreven voor dit doel. Haars inziens behoeft goede wijn geen krans, en zou men dit geld dan ook beter spenderen aan armlastige diensten in eigen land die een belangrijke bijdrage pogen te leveren tot het algemeen menselijk welzijn.

De minister-president verklaart het ten gronde oneens te zijn met de vraagstelster. Zo wijst hij er vooreerst op dat in totaal slechts 0,05% van de middelen op de Vlaamse begroting aan imagovorming en promotie worden besteed, en dit dan nog gespreid over een veelvoud aan begrotingsposten. Tevens is hij het oneens met de spreekster waar deze stelt dat goede wijn geen krans zou behoeven. In de feiten blijkt dat het tegendeel waar is. Deze denkwijze is overigens een groot probleem in hoofde van vele van onze KMO's en creatieve ambachten. Ook velen van hen menen ten onrechte dat een goed product op zichzelf volstaat voor een goede verkoop.

De heer Fred Dielens laat in dit verband opmerken dat de in de beleidsbrief gehanteerde terminologie bij sommigen inderdaad wel eens verkeerdelijk de indruk zou kunnen wekken van verbaal vaandelgezwaai. Hij verwijst hiervoor naar het eerste hoofdstuk van de beleidsbrief ("Vlaanderen politiek een stem geven in de wereld"), waarin onder andere wordt gesteld dat Vlaanderen zoveel mogelijk internationale erkenning moet zien te verwerven, en waarin acties worden aangehaald die de internationale naambekendheid van Vlaanderen ten goede moeten komen. Op zich zijn dit ongetwijfeld juiste uitgangspunten en doelstellingen, maar ze kunnen ten onrechte de indruk wekken dat het Vlaams buitenlands beleid meer een kwestie van verpakking dan van inhoud zou zijn. De heer Dielens dringt voorzichtigheidshalve dan ook aan op een wat zakelijker taalgebruik.

Hieromtrent laat de minister-president opmerken dat de hoger door hem geciteerde 0,05% van de

Vlaamse begroting niet louter promotioneel wordt aangewend, maar evengoed inhoudelijke projecten ondersteunt. Ten titel van voorbeeld haalt de minister-president aan dat onder dit bedrag ook de Vlaamse aanwezigheid op de Wereldexpo van 1998 in Lissabon ressorteert. Ook de wat meer duurzame aanwezigheid van Vlaanderen op de internationale scène wordt hiermee dus gerealiseerd.

Overigens is de naambekendheid van Vlaanderen nooit alsdusdanig een op zichzelf staand doel, maar vormt het steeds een instrument om tot concrete realisaties te komen. Het is met andere woorden louter een instrument om tot een bepaald inhoudelijk doel te komen. Zo zal Vlaanderen bijvoorbeeld nooit zomáár, of louter omwille van uiterlijk vertoon, overeenkomsten met andere staten of deelstatelijke entiteiten afsluiten. Iedere overeenkomst die Vlaanderen afsluit is integendeel inhoudelijk steeds concreet gefundeerd. Ook op andere domeinen is de naambekendheid louter functioneel. Zo onder andere inzake het aantrekken van buitenlandse investeringen. Daar heeft de Vlaamse overheid zonder meer de plicht om Vlaanderen bekend te maken als interessante investeringslocatie. Deze aanpak heeft overigens al zeer goede resultaten opgeleverd.

F. Stand van uitvoering inzake de buitenland-resoluties aangenomen door het Vlaams Parlement

Onder verwijzing naar een bureaubeslissing terzake wenst mevrouw Cecile Verwimp-Sillis bij de minister-president te peilen naar de stand van uitvoering van de resoluties die in het Vlaams Parlement werden aangenomen m.b.t. de materie Buitenlands Beleid.

De minister-president poneert dat het in het bestek van deze begrotingsbespreking vanzelfsprekend onbegonnen werk is om een gedetailleerd overzicht te geven van de exacte stand van uitvoering van elk van de betreffende resoluties, maar hij wil wel een poging wagen om in kort bestek een klein overzicht te geven.

Met betrekking tot de zevenpuntenresolutie inzake de concrete invulling van het Vlaams-Nederlands Cultureel akkoord kan de minister-president ermee volstaan te verwijzen naar de diverse elementen die in de loop van deze bespreking reeds werden aangehaald inzake de relaties met Nederland.

Terzake de resolutie i.v.m. het geweld in Baskenland luidde de conclusie dat de Vlaamse regering zich beschikbaar hield voor elke mogelijke, rechtstreekse dan wel onrechtstreekse, vraag tot het nemen van een initiatief, die zou worden gesteld vanuit de democratische overheid van Baskenland. Een dergelijke vraag is er tot op heden echter niet gekomen. Ondertussen blijft de Vlaamse regering overigens wel beschikbaar.

En derdens is er de resolutie terzake de humanitaire noodtoestand in het gebied van de Grote Meren. Hier heeft de Vlaamse regering 25 miljoen noodhulp toegekend via het Rode Kruis.

Hieruit moge derhalve duidelijk blijken dat de Vlaamse regering poogt om op een eerlijke wijze uitvoering te geven aan de door het Vlaams Parlement gestemde resoluties, die zij overigens steeds aanziet als belangrijke, weze het in rechte niet dwingende, richtlijnen voor haar handelen.

II.3. VLAAMS EXTERN ECONOMISCH BELEID

A. Algemene toename van de inspanningen met betrekking tot het Vlaams extern economisch beleid

De heer Herman Suykerbuyk laat opmerken dat volgens zijn berekeningen het aandeel van de begroting buitenlands beleid dat wordt besteed aan extern economisch beleid reeds is opgelopen tot 43%. Op zich heeft hij daar niets tegen, maar hij is wel de mening toegedaan dat zulks ook tot uiting moet komen in de prestaties van de betrokken instellingen.

De minister-president wenst het door de heer Suykerbuyk geciteerde percentage wel even te nuanceren. Het begrotingsaandeel dat voor niet-economische externe doelstellingen werd uitgetrokken dient namelijk te worden verhoogd met 2 niet op de buitenland-begroting voorkomende bedragen. Om een juist beeld te krijgen moet men namelijk ook rekening houden met de 150 miljoen frank die op de begroting cultuur staat ingeschreven t.b.v. de internationale culturele uitstraling, terwijl ook de betoelaging van de culturele ambassadeurs voor het overgrote deel, met name voor 74 miljoen, op de cultuurbegroting terug te vinden is. In totaal dient er dus om en bij de 225 miljoen frank te worden toegevoegd aan het niet-economisch buitenland-beleid. Hetgeen de uiteindelijke balans er dus heel anders laat uitzien.

B. De "Dienst Investeren in Vlaanderen"

B.1. Twijfel over de reële geschiktheid van Vlaanderen als optimale investeringsplaats en over de impact van vreemde investeringen op de tewerkstelling

De heer Luk Van Nieuwenhuysen acht de door de Dienst Investeren in Vlaanderen verspreide berichten nopens de behaalde successen nogal triomfantelijk te zijn. Qua imagovorming naar de buitenwereld toe is zulks ongetwijfeld nuttig, maar naar binnen toe moeten we realistisch blijven. Enige voorzichtigheid dringt zich immers op. Zowel de lezing van de betreffende passages in de beleidsbrief als de lectuur van het verslag van de DIV zelf roepen immers bedenkingen op.

In dat verslag wordt, bijvoorbeeld, gewag gemaakt van de opening van een produktielijn voor de firma Procter & Gamble (Pringles) in Mechelen. Hetgeen gepaard zou zijn gegaan met de creatie van 320 jobs. De heer Van Nieuwenhuysen wenst in genen dele de juistheid van deze bewering in twijfel te trekken, maar wijst er wel op dat, luidens zijn inlichtingen, de VDAB het bijzonder moeilijk heeft gehad om geschikt personeel met de juiste technische achtergrond te vinden. Dit wijst duidelijk op het ontbreken van voldoende technisch geschoold personeel op de arbeidsmarkt. En precies dit gebrek aan gekwalificeerd personeel dreigt al op vrij korte termijn een ernstige hypotheek te leggen op de aantrekkelijkheid van Vlaanderen voor de hightechindustrie. Dit manifest ontbreken van adequaat geschoold personeel zou in elk geval op korte termijn moeten leiden tot een volledig herdenken en revaloriseren van het technisch onderwijs.

Een ander voorbeeld dat in het verslag van de Dienst Investeren in Vlaanderen werd aangehaald, is de uitbreiding van de productiecapaciteit bij Upjohn in Puurs. Op zich lijkt dit natuurlijk goed nieuws te zijn, maar men moet daar wel de persistente geruchten over afvloeiingen die gepland zijn bij hetzelfde bedrijf tegenover plaatsen om een volledig en evenwichtig beeld te krijgen van de situatie. Uit dit laatste voorbeeld moge derhalve de conclusie worden afgeleid dat de tewerkstelling niet noodzakelijk wordt opgedreven bij het aantrekken van nieuwe investeringen. De relatie tussen het aantrekken van investeringen en de creatie van bijkomende jobs is derhalve complexer dan op het eerste zicht het geval lijkt.

Tenslotte meent de heer Luk Van Nieuwenhuysen ook nog dat het imago van Vlaanderen, qualitatie qua als onderdeel van België, helemaal niet zo goed is als men het wel wil laten uitschijnen. Zo meent hij te weten dat het waarschijnlijk autobouwer Toyota was die een investering in Vlaanderen had gepland, maar daarop is teruggekomen omwille van de vrees betrokken te worden in de communautaire problematiek hier te lande.

Met betrekking tot deze laatste bemerking laat de minister-president onmiddellijk opmerken dat ze pertinent onjuist is. Nog maar zeer onlangs, bij zijn reis naar het Verre Oosten, was hij namelijk in de gelegenheid om, op de hoofdzetel van Toyota, een lang gesprek te voeren met de stichter-erevoorzitter van het concern, de heer Toyoda. Deze heeft de communautaire problematiek zelfs helemaal niet ter sprake gebracht. Wat wel duidelijk werd is dat Vlaanderen pasklare oplossingen moet aanreiken voor vreemde investeerders, en niet omgekeerd van hen mag verwachten dat zij een oplossing meebrengen voor een intern-Vlaamse kwestie. In casu gaat het hier meer bepaald over de problematiek van Renault Vilvoorde. Het moge met betrekking tot deze kwestie duidelijk zijn dat alles op alles moet worden gezet om gedifferentieerde alternatieven te vinden voor Renault Vilvoorde, maar anderzijds moet het ook duidelijk zijn dat men prospectieve autobouwers niet per se moet willen opzadelen met een voor hen ongeschikte site. Men mag hier het paard dus niet achter de wagen spannen.

B.2. Een (te) duur apparaat ?

Inzake de Dienst Investeren in Vlaanderen, verklaart mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, na kennisname van het cijfermateriaal terzake, de overtuiging te zijn toegedaan dat het hier om een wel erg duur apparaat gaat. De personeelskost van de 4 adviseurs van de DIV met standplaats Brussel, beloopt 18 miljoen frank, hetgeen de spreekster relatief duur vindt. De personeelskost van de 6 vertegenwoordigers van de DIV in het buitenland, ten belope van 50 miljoen, vindt mevrouw Verwimp-Sillis zelfs zeer duur. Dit alles valt echter nog in het niets wanneer de werkingskosten in aanmerking worden genomen. Voor de werkingskosten in Brussel is bijna 47 miljoen voorzien, terwijl voor de werkingskosten in het buitenland niet minder dan 128 miljoen wordt uitgetrokken. Deze op zich reeds hoge sommen, worden echter des te pijnlijker wanneer men weet dat er in eigen land diensten zijn die het met een absoluut minimum aan subsidies moeten zien te rooien. Mevrouw Verwimp-Sillis verwijst hierbij in concreto naar een sociale dienst die rond de geestelijke gezondheidszorg voor de Vlamingen in Brussel werkt, en die

een betoelaging van maar 750.000 frank ontvangt. Dit gegeven staat in schril contrast tot de hoge sommen die men bereid is uit te geven naar het buitenland toe. Voor mevrouw Cecile Verwimp-Sillis is hier sprake van een echte wanverhouding. Haars inziens is de dienstverlening aan de eigen nooddruftige mensen nog altijd een heel stuk belangrijker dan welkdanige inspanning ook naar verre buitenlandse groeimarkten toe.

De minister-president repliceert hierop dat hij dit geen correcte voorstelling van de feiten acht te zijn. De DIV (ondertussen ook bekend als "Flanders Foreign Investment Office") beheerst zijn kosten wel degelijk. De personeelskost mag in totaal dan wel 68 miljoen frank belopen, maar daarmee moeten zowel 7 binnenlandse als 7 buitenlandse krachten betaald worden. Het overgrote deel van het budget, zijnde 120 miljoen frank, gaat op aan werkingskosten. Máár hiermee worden ook de grote promotie-acties bekostigd. Voor 1997 waren dat onder andere Berlijn, Frankfurt, München, Hamburg, Stuttgart, Zürich, Houston, Dallas, New York, Osaka en Seoul. Al met al valt dit dus nog best mee.

C. Export Vlaanderen

C.1. Export Vlaanderen en de Vlaamse KMO's

Met betrekking tot Export Vlaanderen, constateert de heer Leo Cannaerts dat het budget van deze instelling nu al de één miljard benadert, hetgeen toch een stijging van ongeveer 150 miljoen frank inhoudt. In dit verband wenst hij een tweetal vragen te stellen met betrekking tot de implicaties die dit alles kan hebben voor de exporterende KMO's. Vast staat dat er extra subsidies zullen gaan naar de export. In de beleidsbrief wordt hieromtrent vermeld dat de subsidies meer zullen aangepast worden in de richting van de middelgrote ondernemingen. Terzake had de heer Cannaerts dan ook graag vernomen wat dit in concreto inhoudt. Komt er een nieuw subsidiereglement en worden er daarin andere doelstellingen nagestreefd?

Hierop repliceert de minister-president dat, qua exportsubsidies, voor 1998 niet minder dan 3 ontwikkelingen zijn voorzien.

Eerstens komt er een herschikking tussen de basisallocaties. Gezien de lage rente zijn de aanvragen om goedkope leningen te bekomen vrij sterk afgenomen in de loop van 1997. Daartegenover staat dat de aanvragen voor subsidies toenemen. Daarom ook wordt 20 miljoen overgeheveld van de allocatie "leningen", naar de allocatie "subsidies".

Tweedens wordt er ook gewerkt aan een nieuw reglement voor de ondersteuning van de deelname van ondernemingen aan internationale beurzen. Daar zijn we momenteel in de laatste fase om een aantal wijzigingen toe te voegen. Zo zal de lijst van te subsidiëren beurzen sterk worden uitgebreid. Dit zal gebeuren op basis van internationaal erkende repertoria. De ondernemers zullen derhalve vrijer zijn in hun keuze van beurzen waaraan ze wensen deel te nemen, hetgeen de economische effectiviteit maar ten goede kan komen. Ook dient hier nog een vereenvouding te worden vermeld inzake huurkosten. Dit alles zou overigens ook de relatieve benadeling van Vlaamse tegenover Waalse en Brusselse bedrijven moeten ondervangen.

Derdens is er ook een nieuw reglement voor de financiële steun. In de huidige stand van zaken gaat het hier over een bedrag van ongeveer 140 miljoen frank. Uitgangspunten hierbij zijn de doelmatigheid en het exportbevorderend karakter van de gesteunde initiatieven. Een grotere transparantie voor de bedrijven door meer rechtstreekse, en derhalve minder onrechtstreekse, steun. En een doorgedreven vereenvoudiging van de procedures.

Concluderend besluit de minister-president derhalve dat het op dit punt absoluut noodzakelijk was om de nodige – overigens zeker niet te lange – tijd te nemen om de zaken, in hun geheel, én ten gronde te bekijken. Het zou immers maar weinig zinvol geweest zijn om zonder gegronde kernvisie, reeds een aantal andere belangrijke begeleidende stappen te willen zetten.

Daarnaast merkt de heer Leo Cannaerts op dat er ook nog de exportbegeleiders zijn. Met betrekking tot deze nieuwe personeelscategorie had hij graag wat meer uitleg gekregen over de inhoud van hun taak, en over hun bevoegdheden. Meer in het bijzonder had hij graag vernomen of ze een regionale dan wel een sub-regionale functie zullen hebben? Of ze sectorale taken zullen krijgen, dan wel of ze misschien specifiek KMO-gericht zullen optreden?

De minister-president antwoordt hierop dat het aantal exportbegeleiders in totaal uiteindelijk 8 zal belopen. Daarvan zullen er 4 worden aangeworven in de loop van 1998. De indiensttreding van de overige 4 is voorzien voor 1999. Deze personen zullen rond een drievoudige as werken. Enerzijds zullen zij zich toeleggen op een welbepaalde sector, dan wel een beperkt aantal sectoren. En anderzijds zullen zij zich ook toeleggen op specifieke sub-regio's in Vlaanderen, waarbij ze naadloos zullen passen in het concept van de vroeger reeds opgezette streekplatforms. En tenslotte zullen ze ook elk gespeciali-

seerd zijn inzake hun kennis van een bepaalde buitenlandse geografische afzetmarkt. De combinatie van die 3 factoren moet toelaten hun functionaliteit optimaal te benutten.

C.2. Gepercipieerde traagheid van het interne hervormingsproces

De heer Stefaan Platteau van zijn kant, meent dat het vele werk dat wordt verzet inzake exportpromotie niet altijd echt efficiënt verloopt. Zo is er inzake de buitenlandse handel van Vlaanderen sprake van een relatieve achteruitgang van onze marktaandelen in de ASEAN-landen.

De minister-president antwoordt hierop dat het toch enigszins cru is om te stellen dat ons marktaandeel daar daadwerkelijk zou achteruitlopen. De uit het beschikbare cijfermateriaal naar voor komende tendens is veel genuanceerder en gedifferentieerder. Zo moet men eensdeels rekening houden met de exportstromen, maar anderzijds ook met de investeringsstromen. De beide evolueren immers niet altijd per definitie in dezelfde richting. Wel geeft de minister-president grif toe dat er sprake is van zekere fluctuaties in deze markten. Hetgeen meteen ook de reden is waarom de beslissing werd genomen om deze markten extra te ondersteunen en te bewerken, en waarom het opportuun werd geacht dat de minister-president zou deelnemen aan de recente handelsmissie naar het Verre Oosten.

Met betrekking tot Export Vlaanderen verklaart de heer Stefaan Platteau toch enigszins ontgoocheld te zijn door de traagheid waarmee het interne veranderingsproces verloopt. Al met al is het nu toch al twee jaar aan de gang, en blijkt men – luidens zekere bemerkingen in de beleidsbrief – nog steeds niet echt ver te staan. De heer Platteau dringt er dan ook op aan dat met bekwame spoed het bewijs zou worden geleverd dat Export Vlaanderen inderdaad efficiënter geworden is, hetgeen zich vooral zou moeten vertalen in de behaalde resultaten. Met een budget ten belope van toch al ongeveer 1 miljard frank, is de behaalde return immers niet echt denderend te noemen. Zijns inziens zou de combinatie van lage return op de investering, en traagheid van interne hervormingsprocessen in een privé-onderneming nooit aanvaard worden door de aandeelhouders.

De minister-president repliceert hierop dat het niet echt opgaat om Export Vlaanderen te vergelijken met een privé-onderneming. Als publieke instelling is op Export Vlaanderen immers de hele processus van democratische besluitvorming toepasselijk. Met betrekking tot het beheer en de herstructurering van Export Vlaanderen is de besluitvorming derhalve fundamenteel verschillend van diegene die kan gebeuren door een raad van bestuur en een algemene vergadering van aandeelhouders van een privé-onderneming. Dit gezegd zijnde schrijft echter ook de minister-president zich in in de idee dat er een betere return moet gerealiseerd kunnen worden door Export Vlaanderen.

Daarenboven wenst hij erop te wijzen dat de ombouw van de VDBH naar Export Vlaanderen in wezen nog helemaal niet zo lang loopt als men wil laten uitschijnen. Finaal is, na de goedkeuring van het nieuwe decreet in juni/juli 1996, pas vanaf 1 december 1996 – bij het aantreden van de nieuwe directeur-generaal – het interne veranderingsproces ook effectief in gang gezet kunnen worden. Dit alles betekent dus dat er ondertussen maar ongeveer 1 jaar voorbij is gegaan. De minister-president meent dan ook dat het aangewezen is om, zeer schematisch, de chronologie van het afgelopen jaar nog even in ogenschouw te nemen. In maart '97 werd het nieuwe strategisch plan voor Export Vlaanderen gefinaliseerd, in juli '97 werd de analyse van het netwerk en van de standplaatsen afgerond, evenals overigens de evaluatie van het functioneren van de VLEV's over 1995 en 1996. Ondertussen werden ook de nieuwe organisatieschema's en het nieuwe organogram ontwikkeld. Tevens werden de nieuwe werkprocedures en de informatisering van de dienst helemaal bekeken. Nog in november 1997 kwam het nieuwe logo gereed, werd de nieuwe begroting onderhandeld, en werd een nieuw systeem voor tegemoetkomingen opgezet, dat reeds in 1998 zal worden geoperationaliseerd.

De heer Leo Cannaerts meent met betrekking tot Export Vlaanderen te mogen constateren dat het interne veranderingsproces de goede richting uitgaat, en op het punt staat resultaten te sorteren. Hij is terzake in elk geval erg hoopvol.

C.3. Interrelatie tussen Export Vlaanderen en het Europese niveau

De heer Luk Van Nieuwenhuysen haalt verder nog aan dat de relatie tussen Export Vlaanderen en het Europese niveau hem ietwat problematisch overkomt. Export Vlaanderen zelf heeft immers niet de beschikking over een eigen Euroloket. Daar waar het NCMV, de GOM's en een aantal Kamers van Koophandel daar wel over beschikken. Het is dan ook minstens paradoxaal te noemen dat deze instanties, die op de een of andere manier zetelen in de raad van bestuur van Export Vlaanderen, er

zich precies daar tegen verzetten dat de Vlaamse exportpromotiedienst ook een dergelijk Euroloket zou openen.

Tevens had de heer Van Nieuwenhuysen graag vernomen of en hoe de interrelaties zijn tussen de Vlaamse economische vertegenwoordigers in het buitenland, en de vertegenwoordigers van de Europese Unie in datzelfde buitenland. Werken zij volledig naast elkaar, of werken ze desgewenst samen ?

De heer Leo Cannaerts laat met betrekking tot de eerst aangehaalde kwestie opmerken dat, zijns inziens, de bestaande, en door de EU gesubsidieerde, Vlaamse Euroloketten enerzijds, en anderzijds de KMO-infoloketten, waarvan in het beleid sprake is, best met elkaar zouden gelinkt worden via Internet, hetgeen de mate van beschikbaarheid van allerhande informatie die dienstig kan zijn voor de KMO's aanzienlijk zou verhogen. Het komt hem voor dat dit de meest aangewezen manier is om de Euroloketten te betrekken bij het Vlaamse exportbeleid. Er mag immers niet uit het oog worden verloren dat Europa nog steeds onze grootste afzetmarkt is, waar overigens de facto nog steeds – en dit onder diverse vormen – allerlei handelsbelemmeringen spelen. Ook hier is exportbevordering en -ondersteuning derhalve nog steeds van vitaal belang voor de exporterende KMO's.

Inzake de verhouding tussen de Vlaamse economische vertegenwoordigers en de Europese Unie-vertegenwoordigers kan de minister-president erg kort zijn. De Europese Commissie heeft diplomatieke posten in een 120-tal plaatsen in het buitenland (bijvoorbeeld in alle ACP-landen). Maar deze zijn in het geheel niet bevoegd voor handelsbevordering. Er is dus met andere woorden helemaal geen koppeling van de netwerken mogelijk.

Aan de heer Cannaerts zegt de minister-president formeel toe dat inzake de KMO-loketten zal worden nagegaan wat er terzake precies kan gerealiseerd worden. Internetconnectiviteit wordt in elk geval, gezien zijn grote potentialiteiten, niet uitgesloten.

C.4. Malaise bij het personeel van Export Vlaanderen ?

Nog met betrekking tot Export Vlaanderen laat de heer Luk Van Nieuwenhuysen opmerken dat de these luidens dewelke pas sinds de laatste twee jaar interne hervormingen en verschuivingen worden doorgevoerd, niet met de werkelijkheid overeenstemt. In de feiten dient vastgesteld dat de interne organisatieproblemen eigenlijk al bijna 7 jaar aanslepen. Uit vrij recente berichten in de pers zou zelfs moeten blijken dat de nieuwe algemeen directeur van Export Vlaanderen de mening is toegedaan dat de aangehaalde hervormingen opnieuw in het slop zitten. Dit zou zelfs in die mate het geval zijn, dat de directeur-generaal even heeft overwogen om dan maar ontslag te nemen uit zijn functie. Spreker constateert uit een aantal contacten eveneens dat dit alles tot grote ontmoediging heeft geleid bij het personeel van Export Vlaanderen. De malaise lijkt zelfs nog nooit zo groot te zijn geweest als op vandaag het geval is.

Hierop inpikkend brengt de minister-president in het midden dat hij bij zijn recente zending naar het Verre Oosten helemaal niets gemerkt heeft van enige ontmoediging. Hij heeft integendeel geconstateerd dat het personeel van Export Vlaanderen, zowel in Brussel, als de Vlaamse economische vertegenwoordigers ter plekke, zeer gemotiveerd waren, en hun volle en enthousiaste medewerking hebben verleend. Hetgeen overigens geresulteerd heeft in een 600-tal contacten. Dit niet te verwaarlozen resultaat bewijst volgens hem dat de verhalen over een malaise bij het personeel tot het rijk der fabelen behoren.

De heer Van Nieuwenhuysen verklaart hierdoor in het geheel niet overtuigd te zijn, en houdt vol dat er wel degelijk ongerustheid, ontmoediging en wrevel leeft bij het personeel van Export Vlaanderen. Hierin speelt onder andere mee dat professor Janvier, overigens tegen een kostprijs van ongeveer een half miljoen frank, een ontwerpstatuut zou uitgedokterd hebben waarbij het personeel zou onttrokken worden aan het ambtenarenstatuut.

Onder meer diegenen die in 1991 zijn overgekomen van de BDBH voelen zich op vandaag overbodig, binnen een bedrijfscultuur waar er blijkbaar wat al te gemakkelijk wordt heengegaan over het belang van het lager uitvoerend personeel. Personeel wiens basisinbreng nochtans in genendele onderschat mag worden.

Dat er aan de werksituatie bij Export Vlaanderen ten gronde iets schort, zou overigens ook al moeten blijken uit het feit dat een aantal Kamers van Koophandel reeds schriftelijk het bestaan van een aantal problemen hebben gesignaleerd.

Inzake de toestand van het personeel en de statutaire ontwikkeling binnen Export Vlaanderen, laat de minister-president opmerken dat het personeel reeds sedert de overheveling een, zeker niet ongunstig te noemen, statuut heeft. Er wordt

ondertussen inderdaad ook gewerkt aan een nieuw statuut, vooral terzake de afdelingshoofden en stafleden. Dit onderwerp is ondertussen overigens al zeer ver gevorderd. Een geheel-concept blijft echter nodig, en zal gefinaliseerd worden in een nieuw algemeen personeelsstatuut. Professor Janvier heeft een vergelijking gemaakt tussen het statuut van de BDBH en het Vlaams personeelsstatuut om de nieuwe principes vast te leggen.

Op pagina 327 van de toelichting bij de begroting heeft de heer Van Nieuwenhuysen gelezen dat er 8 statutaire personeelsleden zullen worden aangeworven ter vervanging van afdelingshoofden en stafleden. Dit komt minstens eigenaardig over, aangezien er op vandaag nog niet eens afdelingshoofden zijn bij Export Vlaanderen. De vraag is derhalve wie er hier nu eigenlijk wordt vervangen. Daarenboven had de heer Luk Van Nieuwenhuysen ook graag wat meer toelichting ontvangen over de wijze waarop die aanwervingen zullen gebeuren. Meer bepaald wenst hij te vernemen of het huidige statutair personeel ook de kans zal krijgen om daarnaar mee te dingen. Uit de generieke beschrijving van de functies krijgt hij immers de stellige indruk dat zulks niet het geval zal zijn.

In ruimere zin wekt dit alles dan weer de indruk dat eerst de VDBH en later Export Vlaanderen maar wat hebben aangemodderd met een groep amateurs, die blijkbaar niet echt nuttig werk hebben geleverd. Het moge hierbij duidelijk zijn dat een dergelijke impliciete evaluatie bijzonder demotiverend werkt voor het huidige personeel.

Terzake de nieuwe aanwervingen kan de minister-president nog meedelen dat deze zullen gebeuren na de benoeming van het middenkader, en bij voorkeur – weze het waarschijnlijk niet uitsluitend – uit het personeel van de instelling.

C.5. Sluipende privatisering van Export Vlaanderen ?

Bij velen leeft overigens de stellige indruk dat men de malaise bewust net zo lang wil laten aanslepen tot men, net zoals met de VLAM het geval is geweest, van Export Vlaanderen een privaatrechtelijke instelling kan maken, waardoor men opnieuw vanaf nul zou kunnen beginnen. Met eventueel een aantal rest-ambtenaren die men ter beschikking van de instelling zou houden.

C.6. Betalend maken van de dienstverlening van Export Vlaanderen ?

Dit zou meteen ook de gedroomde gelegenheid zijn om een aantal diensten betalend te maken. Dit voornemen werd overigens reeds meermaals expliciet geformuleerd. De heer Van Nieuwenhuysen had terzake graag eindelijk eens vernomen over welk dienstenpakket men dan spreekt, of omgekeerd, welke diensten men gratis wil houden. Hij pleit er terzake voor om de financiële drempel zo laag mogelijk te houden, zodat de Vlaamse KMO's ook nog in hun export ondersteund kunnen worden. Een hoge financiële drempel ware overigens ook strijdig met een van de oorspronkelijke doelstellingen van Export Vlaanderen, zoals geformuleerd in het decreet tot hervorming van de VDBH.

De minister-president repliceert hierop dat dit inderdaad een delicate kwestie is, en dat men zich zeer wel bewust is van het feit dat de financiële drempel voor de KMO's zo laag mogelijk moet blijven. Overigens wijst hij erop dat er steeds een gratis dienstenpakket zal blijven bestaan, en dat dus voornamelijk het eigenlijke "maatwerk" een betalend karakter zal krijgen. Dit alles ligt op heden echter nog ter studie.

C.7. Keuze voor het verhogen van de spektakelwaarde ten koste van het inhoudelijke werk ?

De kosten die Export Vlaanderen maakt, lopen overigens nu al flink op. Hiervoor wijst de spreker op het bestaande voornemen om de terugkeer van de Vlaamse economische vertegenwoordigers voortaan gezamenlijk aan te pakken en er een grootse gebeurtenis van te maken. Waarbij hij er van uitgaat dat wie hieraan wil deelnemen ook met geld over de brug zal moeten komen. Hij wil overigens graag toegeven dat dit nieuwe concept heel wat spectaculairder zal ogen dan de tot op heden bestaande individuele gesprekken tussen exportmanagers van Vlaamse bedrijven en teruggekeerde VLEV's. Maar het is minstens gerechtvaardigd om enige scepsis te koesteren met betrekking tot de vraag of dit grootschalige gebeuren ook daadwerkelijk meer efficiënt zal zijn.

Overigens leeft bij de heer Van Nieuwenhuysen de stellige indruk dat men de optie heeft gelicht om meer en meer het spektakelelement te gaan hanteren. De opvallende toename van het aantal acties kan hiervoor indicatief zijn. Nog los van de vraag naar het nut van dergelijke evenementen stelt zich hierbij echter wel onmiddellijk de vraag wie dit alles finaal zal moeten uitvoeren. Met een grotendeels gelijkblijvende personeelsformatie zullen dergelijke omvattende acties immers bijna per definitie ten koste moeten gaan van het dagdagelijkse begeleidingswerk dat verricht wordt door het

personeel van Export Vlaanderen. Deze dagdagelijkse taakuitvoering valt naar buitenuit misschien veel minder op, maar vormt tot op vandaag wel degelijk het zwaartepunt van de werkzaamheden van Export Vlaanderen. En er is overigens geen enkele dwingende reden te bedenken om daarin verandering te brengen.

C.8. Oplopende werkdruk bij Export Vlaanderen

Het steeds maar toenemende werkvolume van Export Vlaanderen zal daarenboven ook repercussies hebben op het werk van de nieuw aan te werven exportbegeleiders (waarvan er in eerste instantie 4 worden aangeworven, om in een later stadium tot een totaal van 8 te komen). Het zal immers hun taak zijn om te peilen naar de exportbekwaamheid van de Vlaamse bedrijven. Misschien zullen zij hun taak wel nog net kunnen klaren, maar daarna stelt zich dan weer de vraag hoe hun voorbereidend werk zal kunnen verstouwd worden door een gelijk gebleven aantal personeelsleden in de provinciale kantoren, of in de centrale zetel in Brussel.

Het steeds maar opdrijven van het werkvolume zal overigens ook zijn repercussies hebben op de Vlaamse economische vertegenwoordigers (VLEV's) in het buitenland. Hoewel men hierop wel enigszins tracht te anticiperen via het aanwerven van lokale handelssecretarissen. De heer Luk Van Nieuwenhuysen stelt zich overigens de vraag hoe men dergelijke handelssecretarissen zal aanwerven, en of men überhaupt wel voldoende mensen zal kunnen vinden die naast hun kennis van de lokale economische situatie, ook nog eens over voldoende kennis van het Vlaamse bedrijfsleven beschikken. Hetgeen een absolute noodzaak is om goed te kunnen functioneren. Een tweede vraag in dat verband is of men wel voldoende de vigerende arbeidswetgeving heeft bestudeerd die geldt op de plaats van tewerkstelling van de bedoelde handelssecretarissen. En derdens stelt zich de vraag hoeveel men die mensen zal gaan betalen. Deze vragen zijn pertinent omdat ook de federale BDBH zich vroeger reeds aan een dergelijk experiment heeft gewaagd, en zich destijds verplicht heeft gezien om daarop terug te komen. Het concept van de handelssecretarissen bleek op termijn immers een financiële strop van formaat te zijn. Na hun ontslag hebben daarenboven heel wat van die handelssecretarissen, op basis van de lokale arbeidswetgeving, rechtszaken ingespannen tegen de Belgische overheid, hetgeen eveneens nogal zware fincanciële consequenties met zich heeft gebracht.

Inzake de handelssecretarissen kan de minister-president meedelen dat Vlaanderen nu reeds over 8 handelssecretarissen beschikt, en Wallonië over 13. In Teheran delen zij overigens een handelssecretaris. Er blijken zich geen bijzondere problemen voor te doen met betrekking tot hun statuut of verloning. Het stelsel zal dan ook worden verdergezet. Op te merken valt ook nog dat handelssecretarissen niet noodzakelijk in dezelfde localiteit zitten als de standplaatsen van de VLEV's. Hetgeen de zaken dus wat flexibeler maakt qua beheer. Voor 1998 is voorzien in de aanstelling van 13 handelssecretarissen.

C.9. Ecologische verantwoordheid van verre export ?

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis wenst ten gronde haar kritiek te uiten op het exporteren naar verre markten. Qua ecologische kost is zulks, haars inziens, niet te verantwoorden. Dit gaat overigens des te meer op naarmate het export van niet-duurzame goederen betreft. Vooral de uitvoer van land- en tuinbouwproducten naar verre markten komt haar veeleer aberrant over.

De minister-president wenst dit laatste toch enigszins te nuanceren. Hij haalt hierbij het voorbeeld aan van de export van Vlaamse tuinbouwproducten naar de regio Sint-Petersburg. In beginsel kan hij er volledig inkomen dat Rusland alle noodzakelijke tuinbouwproducten zelf zou moeten kunnen verbouwen. Maar in de praktijk moet blijken dat zulks, door een veelvoud van oorzakelijke factoren (cf. het slechte transportnet, en de nog steeds onvolkomen werkende markt), vooralsnog niet lukt. Deze situatie draagt in niet geringe mate bij tot de drastische daling van de levensverwachting van de Russische mannen, die over een periode van 8 jaar gedaald is tot 57 jaar, of met andere woorden een van de laagste levensverwachtingen ter wereld. De eenzijdig op aardappelen gerichte voeding, gekoppeld aan een aanzienlijk drankmisbruik zijn hieraan debet. In die omstandigheden komt de export van tuinbouwproducten vanuit Vlaanderen naar Rusland niet alleen economisch legitiem over, maar kan ze zelfs, als vorm van nutritionele productdifferentiatie, geduid worden als een manier om bij te dragen tot het algemeen menselijk welzijn ter plaatse. In dat opzicht kan de Vlaamse export, en coöperatie op het gebied van land- en tuinbouw, qua rechtstreekse impact op de bevolking mutatis mutandis zelfs in zekere mate vergeleken worden met de voedselhulp die onze bevolking vlak na de Tweede Wereldoorlog mocht ontvangen, en die ook in niet-geringe mate heeft bijgedragen tot een groter menselijk welzijn.

C.10. Deelname van de minister-president aan economische missies

Met betrekking tot de voor 1998 voorziene zendingen van Export Vlaanderen had mevrouw Cecile Verwimp-Sillis graag vernomen of het in de bedoeling ligt dat de minister-president telkenmale mee op reis zou gaan.

De minister-president repliceert hier onmiddellijk op dat het geenszins de bedoeling is om elke zending te gaan begeleiden. Zijn deelname aan economische missies zal dan ook veeleer occasioneel zijn. Zo zal hij in beginsel niet deelnemen aan sectorale zendingen. Hij wijst er de vraagstelster overigens op dat men vanuit Export Vlaanderen erop aandringt dat hij, in plaats van de ene zending die hij nu per jaar begeleidt, jaarlijks twee zendingen zou gaan begeleiden. Overigens mogen deze economische missies in het kader van de activiteiten van Export Vlaanderen niet verward worden met het eigen buitenlandse programma dat hij als minister-president en Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden ook heeft.

C.11. Relaties tussen de Vlaamse Dienst voor Agro-Marketing (VLAM) en Export Vlaanderen

De heer Leo Cannaerts wenst ook de samenwerking tussen Export Vlaanderen en de VLAM even onder de aandacht te brengen. De VLAM beschikt nu immers ook al over een budget van ongeveer 700 miljoen frank, en uit zijn jaarverslag moet blijken dat ongeveer de helft daarvan wordt besteed aan exportondersteunende activiteiten. In vergelijking met het budget van Export Vlaanderen (met name 350 miljoen) is dit een aanzienlijk bedrag. Het is dan ook maar de vraag of de samenwerking tussen die twee instellingen, die al frequent gezamenlijk optreden, niet nog verder kan verbeterd worden. Meer bepaald geeft de heer Cannaerts ter overweging mee dat Export Vlaanderen reeds een zetel heeft in de VLAM. Zou het derhalve niet zinvol zijn dat ook de VLAM, als waarnemer, een zetel krijgt in Export Vlaanderen? Van de minister-president had hij dan ook graag vernomen of hij deze denkpiste kan bijtreden.

Hieromtrent wenst de minister-president te preciseren dat Export Vlaanderen om historische redenen een zetel heeft in de raad van bestuur van de VLAM. Bij het nieuwe decreet op Export Vlaanderen is bewust niet geopteerd voor de wederkerigheid terzake, en wel omdat de VLAM ondertussen in wezen grotendeels geprivatiseerd was. Institutioneel had zulks immers een nogal ingewikkelde constructie opgeleverd. Dit belet overigens in genen dele dat de beide organisaties op het terrein uitstekend en ten volle met elkaar samenwerken. Teneinde die samenwerking nog optimaler te maken heeft de minister-president er sterk op aangedrongen dat er naar de toekomst toe een betere en versterkte afstemming zou worden gerealiseerd van de jaarprogramma's van de beide instellingen.

C.12. Voert Vlaanderen een concentratiebeleid ?

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis stelt tenslotte nog een zeker gebrek aan coherentie vast tussen enerzijds het concentratiebeleid dat wordt gevoerd in het kader van het algemeen buitenlands beleid, en anderzijds de prioritaire doellanden van Export Vlaanderen.

De minister-president repliceert hierop dat zulks beantwoordt aan een eigen inherente logica van de economische beleidsvoering. De diplomatieke agenten van Vlaanderen (of van België) zitten immers steeds geconcentreerd in de hoofdsteden van de gastlanden. In dat opzicht kan dus inderdaad gesteld worden dat Vlaanderen een concentratiebeleid voert qua politieke aanwezigheid. Het economisch netwerk hoeft daarentegen niet ipso facto aan de hoofdsteden gebonden te zijn, en kan derhalve veeleer complementair worden uitgebouwd. In dezelfde zin moet bijvoorbeeld ook een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen politieke zendingen en handelszendingen. De handelszendingen kunnen per definitie niet beperkt blijven tot die landen waarmee Vlaanderen reeds een concentratiebeleid voert. Qua mercantiele betrachtingen moeten we ook nieuwe landen en regio's durven aanboren.

Ten titel van voorbeeld hiervoor haalt de minister-president zijn recente reis naar het Verre Oosten aan. In China heeft hij kunnen vaststellen dat het niet opgaat om zich te beperken tot de klassieke investeringsgebieden, zoals de regio van Peking en de kustzone (Hongkong, Shangaï, en Guandong), maar dat men ook de opportuniteiten moet opzoeken die geboden worden in midden-China en in het mid-westen van China. Zo is de provincie Sechuan op het eerste zicht misschien geen voor de hand liggende bestemming voor een handelsmissie. Maar men moet zich wel realiseren dat deze regio 110 miljoen inwoners telt en een aanzienlijk economisch potentieel herbergt. Zo heeft vrijwel alles wat in China te maken heeft met multimedia en communicatietechnologie zijn basis in deze provincie. Het komt Export Vlaanderen dan ook toe om de geboden autonomie ten volle in te vullen en daar naar toe te trekken op missie.

Overigens vallen zelfs het economisch netwerk en de economische zendingen niet per definitie volledig samen met elkaar. Een reeds uitgebouwd economisch netwerk kan immers in aanzienlijke mate ondersteund worden door bijkomende zendingen, en omgekeerd. De beide moeten elkaar immers wederzijds versterken.

Na deze uitleg oppert mevrouw Cecile Verwimp-Sillis de bedenking dat het dan misschien in het geheel niet nodig is nog verder een concentratiebeleid te voeren.

De minister-president herhaalt daarop nogmaals dat het hem in politiek opzicht, en qua globale samenhang, wel degelijk zinvol overkomt om een dergelijk concentratiebeleid te voeren, maar dat de concentratielanden in economisch opzicht niet alleenzaligmakend mogen zijn.

II.4. VLAANDEREN EN DE CULTURELE DIVERSITEIT IN EUROPA

A. Culturele verscheidenheid en subsidiariteit in Europa

A.1. Overzicht van de budgetten per door Vlaanderen afgesloten cultureel akkoord

De heer Herman Suykerbuyk drukt zijn tevredenheid uit over het feit dat Vlaanderen onverdroten verderwerkt aan zijn culturele netwerkvorming. Hij had van de minister-president graag een lijst gekregen van de kredieten die per cultureel verdrag zullen worden gehanteerd.

De minister-president zegt hierop toe een lijst van de desbetreffende budgetten te zullen overmaken aan de vraagsteller.

A.2. Overheveling van de literaire prospectoren en de Neerlandici Extramuros naar de Nederlandse Taalunie

Nog in het verlengde hiervan meent hij dat de literaire prospectoren niet echt thuis horen in het raamwerk van het Vlaams buitenlands cultureel beleid. Zijns inziens zouden deze dan ook beter worden overgeheveld naar de werkingssfeer van de Nederlandse Taalunie. Hetzelfde geldt overigens mutatis mutandis voor de Neerlandici Extramuros, die zijns inziens – buiten hun gewone job om – eveneens als een soort ambassadeurs kunnen worden ingezet binnen het Vlaams internationaal cultureel netwerk. Ook omtrent deze personen kan hij meedelen dat er het een en het ander op stapel staat binnen de Nederlandse Taalunie.

De minister-president herinnert terzake aan zijn antwoord op een gelijkaardige vraag van mevrouw Riet Van Cleuvenbergen met betrekking tot de tewerkstellingsomstandigheden, en dan vooral de sociale zekerheidstoestand, van docenten Nederlands in Oost- en Centraal-Europa. Hij verklaart desgevraagd ertoe bereid te zijn om de kwestie van de "taalambassadeurs" eens grondig door te praten met de Nederlandse Taalunie.

A.3. Jumelages

In het licht van de Vlaamse rol als gangmaker van de Europese culturele diversiteit wenst de heer Stefaan Platteau nogmaals zijn pleidooi te herhalen voor het structureel ondersteunen van de jumelages tussen steden en gemeenten van over heel Europa. Verwijzend naar een studie over dit fenomeen in het tijdschrift "De Gemeente" van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), meent de heer Platteau te kunnen stellen dat jumelages eveneens een zeer nuttig instrument kunnen zijn om Vlaanderen mee internationaal een stem te geven. Een zekere vorm van financiële ondersteuning hiervoor ware dan ook meer dan welkom. In dit opzicht betreurt de heer Stefaan Platteau dan ook dat hierover opnieuw niets terug te vinden is in de beleidsbrief.

Hieromtrent herhaalt de minister-president onverkort zijn reeds vroeger ingenomen standpunt, luidens hetwelke het bij ontbreken van objectieve criteria bijzonder moeilijk is om in deze het kaf van het koren te scheiden. Hetgeen echter geenszins uitsluit dat de gemeenten wel degelijk samen kunnen meebouwen aan het Europa van morgen.

B. Vlaanderen op internationale toppodia

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis laat met betrekking tot de culturele ambassadeurs van Vlaanderen opmerken dat sommige mensen uit de culturele sector er in het verleden reeds voor gepleit hebben om de subsidies voor de betrokkenen meer structureel te maken. Hetgeen zou impliceren dat ze uit de begroting voor Buitenlands Beleid zouden worden gelicht, en zouden worden ingeschreven op de begroting voor Cultuurbeleid. Zij constateert dat de bedoelde subsidies momenteel nog steeds op de begroting Buitenlands Beleid voorkomen. Graag had zij dan ook de visie van de minister-president over deze kwestie vernomen, en ook wil zij graag weten of hij hieromtrent reeds overleg heeft

gepleegd met zijn collega van Cultuur, de heer Luc Martens.

De minister-president repliceert hierop dat men terzake de culturele ambassadeurs een onderscheid moet maken tussen enerzijds de structurele werking, die op termijn inderdaad volledig op de cultuurbegroting dient ondergebracht. En anderzijds de speciale evenementen die gerust op de buitenland-begroting kunnen blijven.

II.5. DE VLAAMSE BIJDRAGE TOT DE INTERNATIONALE SOLIDARITEIT

A. Centraal- en Oost-Europa

De heer Herman Suykerbuyk, hierin bijgetreden door de heren Freddy Sarens en Jef Sleeckx, merkt op dat het Vlaams Parlement steeds ten volle achter de contacten tussen Vlaanderen en de landen van Centraal- en Oost-Europa heeft gestaan. Terzake meent hij te weten dat er een doorlichting is gebeurd van de verschillende projecten die Vlaanderen in die landen lopende heeft. Graag had hij dan ook vernomen of en wanneer het Vlaams Parlement van deze auditresultaten in kennis zal worden gesteld.

De minister-president wijst de commissieleden erop dat er voor 11 december eerstkomende in deze eigenste commissie een gedachtewisseling is voorzien met betrekking tot de externe audit die werd gemaakt van de Vlaamse projecten in Oost- en Centraal-Europa. Na ongeveer vier jaar werking drong een dergelijke evaluatie zich in elk geval op. Op de voorziene datum zal op al deze kwesties dieper kunnen worden ingegaan.

B. Zuid-Afrika

De heer Stefaan Platteau, hierin bijgetreden door de heer Fred Dielens constateert met genoegen dat de samenwerking met Zuid-Afrika politiek een groot succes is. Hij heeft er zich ter plekke van kunnen overtuigen dat er veel concreet werk wordt verzet. Hij keurt dan ook volmondig de verhoging van het budget voor de Vlaams-Zuid-Afrikaanse samenwerking goed, dit temeer daar hij kunnen constateren heeft dat het geld ook bijzonder efficiënt gebruikt wordt.

Ook de heer Jef Sleeckx keurt ten volle de samenwerking met het nieuwe Zuid-Afrika goed. Hij vraagt hierbij echter wel speciale aandacht voor de projecten die vanuit de Vlaamse Parlementaire delegatie werden naar voor gebracht en werden gesteund. Van de minister-president had hij dan ook graag vernomen hoever het precies staat met die projecten, in welke mate men rekening heeft gehouden met de parlementaire desiderata, en of ze mogelijks misschien nog in de pijplijn zitten.

De minister-president geeft hieromtrent ter overweging mee dat een zeer volledig project-exposé zal worden gehouden naar aanleiding van de aanstaande voortzetting van de bespreking van het Vlaams – Zuid-Afrikaans verdrag in deze commissie.

C. Samenwerking met het oog op duurzame ontwikkeling

C.1. Vlaanderen en de internationale solidariteit

De heer Freddy Sarens benadrukt het belang dat hij hecht aan de bijdrage die Vlaanderen levert tot de internationale solidariteit. Vooral de inspanningen die worden geleverd in de richting van duurzame ontwikkeling kunnen zijn goedkeuring wegdragen. Hij vraagt terzake dan ook naar een duidelijk geformuleerde beleidsvisie, en een overzicht van de al geleverde en nog op het programma staande inspanningen. Meer in het bijzonder had hij graag een overzicht gekregen inzake de samenwerking met de landen van Centraal- en Oost-Europa én de samenwerking met Chili en Zuid-Afrika.

Ook het feit dat men vanaf 1998 de projecten meer binnen een langetermijnvisie zal kunnen uitvoeren, kan ten volle zijn goedkeuring wegdragen. Hij acht dit op zichzelf reeds een belangrijke nieuwe klemtoon binnen het beleid te zijn.

Hieromtrent verwijst de minister-president opnieuw naar de hoger reeds aangehaalde voorstelling van een Vlaamse nota inzake ontwikkelingssamenwerking, die is voorzien voor de bijeenkomst van de Commissie Staatshervorming van 10 december eerstkomende. Daar zullen op een coherente en meer uitgewerkte manier de grote Vlaamse opties inzake ontwikkelingssamenwerking worden naar voor gebracht.

Daarnaast wordt ook het feit dat Vlaanderen inzake de internationale solidariteit meer binnen een multilateraal kader wenst op te treden door de heer Sarens bijzonder positief ingeschat. Niet alleen krijgen de Vlaamse projecten zo een multiplicatoreffect, maar bijkomend kan Vlaanderen hierdoor ook de geloofwaardigheid van zijn eigen buitenlands beleid in aanzienlijke mate versterken.

De heer Freddy Sarens neemt verder ook met genoegen kennis van het feit dat er voor 1998 een gecoördineerd beleidsplan voor ontwikkelingseducatie werd opgesteld.

C.2. De betrekkingen van Vlaanderen met Cuba

Wel had de heer Sarens graag nog enige toelichting gekregen met betrekking tot de recente reis van Vlaams minister van Onderwijs, Luc Van den Bossche, naar Cuba. Meer bepaald wenst hij te vernemen binnen welk beleidsraamwerk dit initiatief past.

De minister-president preciseert desgevraagd dat de bedoeling van Vlaams minister van Onderwijs, de heer Luc Van den Bossche, erin bestond om met zijn reis de Vlaams-Cubaanse onderwijssamenwerking, die overigens al een hele tijd werd voorbereid, op te starten en mee concreet gestalte te geven. Een aantal nuttige pistes werden daar dan ook ontwikkeld.

De heer Jef Sleeckx, van zijn kant, wenst uitdrukkelijk zijn waardering uit te spreken voor het feit dat de Vlaamse regering door het aanknopen van contacten met Cuba een gedurfder buitenlands beleid voert dan de federale overheid.

C.3. De Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand (VVOB)

Met betrekking tot de subsidie aan de Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand (VVOB), laat mevrouw Cecile Verwimp-Sillis opmerken dat zij zich als Vlaams Parlementslid toch iet of wat ongemakkelijk voelt binnen de raad van bestuur van die instelling. In de mate namelijk dat een aantal leden van het Vlaams Parlement structureel deel uitmaken van die raad van bestuur cumuleren zij de mogelijkheid om enerzijds deels mee het beleid uit te tekenen, terwijl zij anderzijds in hun hoedanigheid van parlementslid ook de begroting van diezelfde instelling goedkeuren. Deze situatie brengt het dilemma met zich dat die parlementsleden eigenlijk hun controletaak maar moeilijk meer kunnen uitoefenen. Als deelgenoten aan het beleid, en stemmers van het budget, kunnen zij immers niet voldoende afstand meer nemen om ook nog het beleid kritisch tegen het licht te houden, noch kunnen zij nog echt de correcte besteding van het budget onderzoeken. Daarom pleit mevrouw Verwimp-Sillis ervoor dat de begroting van de VVOB, evenals de begeleidende beleidsnota, evenals de rekeningen van de VVOB aan het voltallige parlement zouden worden voorgelegd, waardoor opnieuw de mogelijkheid tot effectieve controle zou worden geschapen.

Met betrekking tot de subsidies aan de VVOB, meent de minister-president te mogen constateren dat deze organisatie op het terrein werkelijk uitstekend werk verricht, en dit overigens ook in het federale kader. Derhalve is de subsidie volkomen terecht.

D. De mensenrechten binnen het Vlaams buitenlands beleid

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, hierin bijgetreden door de heer Jef Sleeckx, wenst haar appreciatie uit te spreken voor het feit dat de minister-president bij zijn bezoek aan China het heeft aangedurfd om de situatie van de mensenrechten in dat land aan te raken.

Wel maakt zij zich hierbij de bedenking of de mensenrechtensituatie in een bepaald land niet automatisch repercussies zou moeten hebben voor het al dan niet aanknopen of intensifiëren van de economische contacten met die landen.

De minister-president antwoordt hierop dat hij het gewoon zijn ethische plicht achtte om naar aanleiding van zijn bezoek aan China ook de mensenrechtenproblematiek aan te kaarten. En dit hoewel dit in het kader van een economische zending zeker geen evidentie was. Hij had hiermee overigens geenszins de bedoeling het grote gelijk van het Westen te gaan preken, maar meende enkel te moeten onderstrepen dat een aantal rechten universele menselijke basiswaarden waren.

II.6. DE ORGANISATIE VAN HET VLAAMS BUITENLANDS BELEID

A. Het officiële Vlaamse netwerk in het buitenland

A.1. Het poolen van onze buitenlandse middelen vanuit het oogmerk van kostendrukking

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis constateert met de minister-president dat Vlaanderen nu toch al 5 categorieën van vertegenwoordigers in het buitenland heeft. Gezien de toch steeds vrij zware kosten die verbonden zijn aan buitenlandse vertegenwoordigingen van Vlaanderen, wenst zij van de minister-president te vernemen of in de gevallen waar er meerdere categorieën van Vlaamse vertegenwoordigers in eenzelfde buitenlandse localiteit aanwezig zijn, er een pooling van de middelen gebeurt. Het

komt haar immers voor dat het samen huren van gebouwen en het hebben van een gezamenlijk secretariaat de kosten sterk kan drukken.

Hieromtrent kan de minister-president meedelen dat de investeringsprospectoren, de Vlaamse economische vertegenwoordigers en de gemeenschapsattachés in beginsel afzonderlijke kantoren hebben in het buitenland. Maar daar waar zulks mogelijk, nuttig en nodig is (zo onder meer in Wenen en Tokyo) wordt wel degelijk gebruik gemaakt van een gezamenlijke infrastructuur.

A.2. Het federaal diplomatiek personeel als vertegenwoordigers van de deelstaten

De heer Paul Van Grembergen brengt in het midden dat het federale diplomatieke personeel, hoewel vooralsnog exclusief benoemd door de federale overheid, op heden er constitutioneel ook toe gehouden is om de deelstaten te vertegenwoordigen. Doordat echter de benoeming een zuiver federale aangelegenheid is gebleven (waar de deelstaten geen het minste zicht, laat staan greep op hebben) blijven de federale diplomaten zich op het terrein toch vooral gedragen als diplomaten en ambtenaren van het Belgische koninkrijk. Hun representatieve rol vis à vis de deelstaten van de federatie blijft luidens diverse berichten nogal ondermaats. Een status quaestionis dringt zich terzake dan ook op.

Ook de heer Luk Van Nieuwenhuysen stelt zich vragen met betrekking tot de mate waarin de federale diplomatie Vlaanderen echt vertegenwoordigt. Meer in het bijzonder acht hij het aangewezen dat het net van de eigen gemeenschapsattachés graduëel verder zou worden uitgebouwd. Mits deze tenminste over een echt diplomatiek statuut zouden beschikken, hetgeen voor het vervullen van hun kerntaken van uitermate groot belang is. In afwachting van een echt extensief net van dergelijke gemeenschapsattachés blijft de basisverantwoordelijkheid voor de vertegenwoordiging van Vlaanderen echter bij de federale diplomatie berusten. En terzake meent de heer Van Nieuwenhuysen te moeten vaststellen dat de Belgische diplomatie de nieuwe federale werkelijkheid noch mentaal, noch cijfermatig al echt weerspiegelt.

Hij wenst hierbij ook niet onvermeld te laten dat hij in de loop van het afgelopen jaar daaromtrent twee schriftelijke vragen tot de minister-president heeft gericht. Op zijn eerste vraag, inzake de taalverhoudingen in de Belgische diplomatie, is slechts een zeer summier antwoord gevolgd, luidens hetwelke er daaromtrent contacten lopende waren met het federale niveau. Op zijn tweede vraag luidde het antwoord dan weer dat de Vlaamse regering hieromtrent nog geen formeel standpunt had ingenomen. Dienovereenkomstig waren er dan ook nog geen concrete vragen gericht tot de bevoegde federale overheid. De heer Luk Van Nieuwenhuysen meent dan ook met recht en reden te mogen constateren dat het de hoogste tijd wordt dat de Vlaamse regering eindelijk een standpunt inneemt met betrekking tot de taalevenwichten in de federale diplomatie, én daaromtrent zeer precieze vragen stelt aan de federale overheid. Afsluitend meent de heer Van Nieuwenhuysen dat de deelstaten in elk geval ook inspraak zouden moeten krijgen bij de benoeming van diplomatiek personeel.

Hieromtrent wenst de minister-president op te merken dat het klopt dat, overeenkomstig de in 1993 gemaakte afspraken, de deelstaten geen rechtstreekse inbreng hebben in de benoeming van het federaal diplomatiek personeel. Wel bestaat er terzake enig overleg, dat toch een zeker inzicht oplevert inzake bepaalde evoluties. Hetgeen vanzelfsprekend niet belet dat er op termijn noodzakelijkerwijze moet gestreefd worden naar een gezamenlijke oriëntatie van de aanwerving van het diplomatiek personeel. Zulks vloeit immers logischerwijze voort uit het feit dat het betreffende diplomatiek personeel inderdaad niet enkel de federale overheid vertegenwoordigt, maar ook de deelstaten en deelgebieden. Deze gezamenlijke oriëntatie van het aanwervingsbeleid zal natuurlijk slechts stapsgewijze kunnen gerealiseerd worden. Overigens belet zulks niet dat de meeste federale diplomaten ondertussen inderdaad wel degelijk al hun taak invullen overeenkomstig de nieuwe constitutionele gegevenheden. Ook inzake de taalkaders bij de federale diplomatie meent de minister-president te mogen constateren dat er hier wel degelijk een evolutie aan de gang is, die men echter enkel op termijn zal kunnen evalueren.

Wat de minister-president wel nog als een nog overblijvend probleem van eerste orde ziet, is het feit dat België naar buiten toe door onze diplomaten nog al te vaak wordt geduid als een Franstalig land. Hoewel er hieromtrent in het verleden al opmerking werden geformuleerd, meent de minister-president terzake toch wel een milde inertie te moeten vaststellen. Hij neemt zich dan ook voor om op dat punt een initiatief te nemen, waardoor naar buitenuit duidelijker zou moeten worden gemaakt hoe België precies in elkaar steekt. En dit dan meerbepaald betreffende het feit dat de meerderheid van de Belgen wel degelijk Nederlandstalig is.

Terzake de vraag naar het al dan niet hebben van een diplomatiek statuut door de gemeenschapsattachés kan de minister-president tenslotte nog meedelen dat zij wel degelijk over een dergelijk statuut beschikken, en dit binnen het kader van de Belgische diplomatieke vertegenwoordiging.

B. Bestaan, benutten en aanmoedigen van een potentieel officieus netwerk van Vlamingen in het buitenland

De heer Leo Cannaerts laat opmerken dat het aanhalen van de banden met de in het buitenland verblijvende Vlamingen op zich ook een bijzonder nuttig contactennetwerk tot stand kan brengen. Zijns inziens zijn die contacten op vandaag – ondanks de waardevolle inspanningen die worden geleverd door de organisatie "Vlamingen in de Wereld" – nog steeds onvoldoende. Uit persoonlijke gesprekken heeft hij geleerd dat het voorhanden zijnde contactpotentieel vooralsnog grotendeels onderbenut blijft. Contact met Vlaanderen via Internet lijkt ook hier een goede en goedkope oplossing te kunnen bieden. Via dergelijke projecten kunnen de soms reeds zeer lang in het buitenland verblijvende Vlamingen bewust gemaakt of gehouden worden van hun Vlaamse identiteit, en kan tegelijk Vlaanderen beter bekend gemaakt worden in de wereld. Nog in deze optiek zouden ook het zendbereik en het aantal zenduren van Radio Vlaanderen Internationaal sterk moeten worden opgewaardeerd.

De heer Stefaan Platteau wenst zich hier ten volle bij aan te sluiten. Van familieleden in het buitenland heeft ook hij immers vernomen dat de contacten met het officiële Vlaanderen slechts zeer occasioneel zijn. In de mate dat Vlamingen in den vreemde contact met elkaar en met het moederland onderhouden, gebeurt zulks dan nog meestal via het netwerk van de Belgische kolonies in het buitenland. De heer Platteau acht het dan ook aangewezen dat de eigen Vlaamse identiteit wat meer benadrukt zou worden. Zijns inziens mogen de subsidies voor "Vlamingen in de Wereld" dan ook gerust nog wat worden opgetrokken.

De minister-president wenst terzake ten gronde te verwijzen naar zijn antwoord op een recente mondelinge vraag van mevrouw Nelly Maes over "Vlamingen in de Wereld" in deze commissie. Hij herhaalt dan ook zijn standpunt dat deze informele netwerkvorming vanwege de Vlaamse overheid op meer steun zal mogen rekenen naarmate men erin slaagt om de eigen structuren te verbeteren en te optimaliseren. Overigens wil hij geenszins ontkennen dat deze vorm van "netwerking" ook bijzonder belangrijk en waardevol kan zijn.

Met betrekking tot Radio Vlaanderen Internationaal tenslotte, kan de minister-president de heer Cannaerts meedelen dat er een belangrijke technologische vernieuwing op stapel staat. Meer bepaald zou men vanuit de ene frequentie ook de andere kunnen bedienen, waardoor in de toekomst een grotere spreiding van RVI zal mogelijk zijn.

II.7. VARIAPUNTEN

A. Pro Museo Judaïco

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis wenst van de minister-president enige nadere toelichting te vernemen over de 11,5 miljoen frank die nu al voor het derde jaar op rij wordt besteed aan de vzw Pro Museo Judaïco. Wat houdt deze vzw precies in?

Hierop antwoordt de minister-president dat het hier louter een decretale onderbouwing betreft van een project dat Vlaanderen, in het kader van de holocaust-herdenking, ondersteunt. Meer bepaald gaat het over de inrichting van een museum in de Dossin-kazerne in Mechelen, van waaruit de centrale deportatie van meer dan 25.000 joden naar de uitroeiingskampen plaatsgreep. Vooral ook naar de jeugd toe heeft het museum een sterke pedagogische functie. De minister-president geeft terzake echter wel gaarne toe dat deze post iet of wat te paard zit op de respectievelijke begrotingen Buitenlands Beleid en Cultuur.

B. Draagwijdte van artikel 79 van de uitgavenbegroting

De heer Jef Sleeckx had van de minister-president ook graag wat nadere uitleg gekregen met betrekking tot artikel 79 van de uitgavenbegroting, waarin aan de minister bevoegd voor het Buitenlands Beleid de machtiging wordt gegeven tot het doen van uitgaven van minder of gelijk aan 20 miljoen, inzake initiatieven in Midden- en Oost-Europa.

Meer bepaald wenst de heer Sleeckx te vernemen of deze autonome beslissingsbevoegdheid impliceert dat er uitgaven kunnen worden gedaan die volledig aan de controle van het parlement ontsnappen, dan wel of de commissie, desgevraagd, toch nog altijd naar het waarom van een bepaalde uitgave zal kunnen peilen.

Met betrekking tot de in het genoemde artikel gevraagde machtiging om inzake de projecten in Centraal- en Oost-Europa de eigenstandige uitgavendrempel te verhogen tot 20 miljoen frank, laat de minister-president opmerken dat het hier gaat om de opwaardering van een nu reeds deels bestaande regeling. Op heden bestaat een dergelijke machtiging immers al voor bedragen tot een maximum van 6 miljoen frank. Beslissingen tot een dergelijk bedrag behoeven niet meer het fiat van de gehele Vlaamse regering te krijgen, omdat er delegatie werd gegeven naar de minister bevoegd voor het Buitenlands Beleid, die terzake ook de handtekeninghouder is. Op louter functionele gronden is echter gebleken dat een verhoging van dit bedrag absoluut noodzakelijk was.

Deze machtiging doet overigens in geen enkel opzicht afbreuk aan de algemeen geldende begrotingsprocedure. De op heden bestaande budgettaire regeling tussen de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement blijft integraal overeind.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

In totaal werden zes decreetsbepalingen, evenals de corresponderende elementen van de begrotingstabel, ter goedkeuring aan de commissie voorgelegd.

III.1. Decreetsbepalingen

A. Artikel 13

Bij wege van dit artikel wordt aan het Vlaams Parlement de machtiging gevraagd om binnen de perken van de volgende basisallocaties subsidies te verstrekken :

- voor wat betreft programma 12.1 : Algemene Externe Economische betrekkingen

B.A. 33.01 (subsidie aan de vzw Vlaamse vereniging voor ontwikkelingssamenwerking en technische bijstand – VVOB) ; 33.02 (subsidies ter bevordering van de wisselwerking economie-cultuur) ; 33.03 (subsidies voor participatie in projecten i.v.m. humanitaire bijstand – ev. in samenwerking met andere administraties) ; 33.04 (subsidie aan de vzw Pro Museo Judaïco) ; 33.05 (subsidies i.v.m. internationale projecten in het kader van het tweede millennium en Vlaanderen 2002) ; 33.46 (subsidie voor de Europeade van Europese volkscultuur) ; 34.04 (subsidies m.b.t. de uitvoering van de internationale verdragen en akkoorden door Vlaanderen afgesloten) ; 34.05 (subsidies ter ondersteuning van allerhande initiatieven in verband met de sensibilisering inzake duurzame ontwikkelingen en de realisaties van projecten, programma's en investeringen in het kader van de Vlaamse samenwerking met regio's en landen in ontwikkeling) ; 35.02 (subsidies aan personen, verenigingen en instellingen in buitenland en binnenland – eventueel in samenwerking met andere administraties) ; 35.04 (subsidies met betrekking tot de uitvoering van de akkoorden door Vlaanderen afgesloten met multilaterale organisaties) ; 35.21 (subsidies aan het Europees Jeugdorkest) en 51.01 (uitgaven in het raam van de waarborgverlening aan projecten in ontwikkelingslanden).

- voor wat betreft programma 51.4 : Buitenlandse Handel en Exportbevordering

B.A. 30.01 (financiële tegemoetkomingen voor exportgerichte initiatieven van ondernemingen alsmede financiële tegemoetkomingen bij jaarlijkse exportpromotieprogramma's – [pro memorie]) ; 30.02 (subsidies aan instellingen, verenigingen, ondernemingen, initiatieven ter bevordering van de export) ; 33.01 (subsidies aan instellingen, verenigingen, en ondernemingen voor initiatieven genomen ter bevordering van de export – [pro memorie]) ; 35.01 (toekenning van rentesubsidies in het kader van de buitenlandse handel) ; 54.02 (ter beschikking stellen van Vlaamse uitrustingsgoederen met het oog op de exportbevordering aan landen of regio's aangeduid door de Vlaamse regering).

- voor wat betreft programma 51.9 : Extern Economisch Beleid

B.A. 30.01 (uitgaven voor allerlei initiatieven in Midden en Oost-Europa) en 33.01 (uitgaven in het raam van het beleid ter bevordering van de kwaliteitszorg door het bedrijfsleven).

Op dit artikel 13 werd door de Vlaamse regering een amendement ingediend [Stuk 15 (1997-1998) – Nr.2] dat ertoe strekt een decreetsbepaling 13 N in te voegen, bij wege van dewelke in organisatieafdeling 12, programma 10 een basisallocatie 35.05 "subsidies in verband met de Europese voetbalkampioenschappen Euro 2000" zou worden toegevoegd. Ook de begrotingstabel dient dan vanzelfsprekend dienovereenkomstig te worden aangepast.

Met dit amendement beoogt de Vlaamse regering de realisatie van haar voornemen om een bijdrage onder de vorm van een subsidie, ten bedrage van

250 miljoen frank te verstrekken aan de vzw R. Antwerp F.C. voor de verbouwing van het Bosuilstadion. Het voorgestelde amendement moet zulks begrotingstechnisch mogelijk maken. Het moge duidelijk zijn dat het hier een louter technische aanpassing betreft die geen eigenlijke verschuiving van middelen met zich brengt, en ook geen extra-middelen vraagt (pro-memorie vermelding op de administratieve begroting).

Het bedoelde amendement wordt bij wege van indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 4, bij 1 onthouding.

Het aldus geamendeerde artikel 13 wordt daarna met dezelfde stemverhouding eveneens indicatief aangenomen.

B. Artikel 31

Bij wege van dit artikel wordt aan de minister bevoegd voor financiën en begroting de machtiging verleend om, op voordracht van de minister bevoegd voor externe betrekkingen, voor maximaal 200 miljoen frank de gewest- en/of gemeenschapswaarborg te hechten aan leningen en participaties aangegaan door niet-gouvernementele ontwikkelingsorganisaties. Dit met het oog op de gedeeltelijke dekking van het verlies dat zou kunnen resulteren uit de economische mislukking van ontwikkelingsprojecten in de derde wereld.

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met 8 stemmen tegen 4, bij 1 onthouding.

C. Artikel 43

Dit artikel schept de mogelijkheid tot het verlenen van een bestendig voorschot van maximaal 1 miljoen frank per gemeenschapsattaché voor de prefinanciering van uitgaven die betrekking hebben op activiteiten, manifestaties, zakenreizen en administratieve kosten van attachés en op de werkingskosten van de Vlaamse Huizen en Vertegenwoordigers in het buitenland.

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met 8 stemmen tegen 4, bij 1 onthouding.

D. Artikel 79

Via dit artikel wordt de minister bevoegd voor het buitenlands beleid ertoe gemachtigd om subsidies te verlenen aan allerlei initiatieven in Midden- en Oost-Europa voor uitgaven kleiner of gelijk aan 20 miljoen frank. Wat in wezen slechts de decretale bevestiging is van een reglement dat sinds 1993 bestaat.

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met 8 stemmen tegen 4, bij 1 onthouding.

E. Artikel 102

Hierin wordt de goedkeuring gevraagd van de Dienst met Afzonderlijk Beheer (DAB) "Investeren in Vlaanderen". Deze begroting beloopt in ontvangsten en uitgaven 253,2 miljoen frank. Deze begroting zelf is terug te vinden in Afdeling III van de begrotingstabel.

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel aangenomen met 8 stemmen tegen 4, bij 1 onthouding.

F. Artikel 108

De goedkeuring wordt gevraagd van de begroting van het Fonds Vlaanderen-Azië. Deze begroting (die terug te vinden is in Afdeling V [ION van Categorie A] van de begrotingstabel), beloopt in ontvangsten en uitgaven 100 miljoen frank. Het Fonds wordt gemachtigd om verbintenissen aan te gaan ten belope van maximaal 152,8 miljoen frank, en om de waarborg van het Vlaamse Gewest te hechten aan leningen waarvan het plafond is vastgesteld op 200 miljoen frank. Het niet-aangewende saldo van de vastleggingsmachtiging voor het begrotingsjaar 1997 wordt overgeheveld naar het begrotingsjaar 1998.

Het Rekenhof informeert in zijn verslag over de begroting voor 1998 [Stuk 17 (1997-1998) – Nr.1] naar de stand van zaken in verband met het uitvoeringsbesluit van het oprichtingsdecreet.

Terzake verwijst de minister-president naar de hoger reeds door hem aangehaalde gegevens hieromtrent. Het ontwerpbesluit tot regeling van de werking en het beheer van het Fonds werd reeds op 17 juni principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering. Op 24 juni 1997 werd het ontwerpbesluit, overeenkomstig artikel 93, lid 3 van het EG-Verdrag (staatssteun) aan de Europese Commissie overgemaakt. De termijn van onderzoek, die twee maanden bedraagt, werd tweemaal geschorst door bijkomende vragen om verduidelijking vanwege de diensten van de Europese Commissie. Binnenkort zal het dossier voor beslissing aan de Europese Commissie worden voorgelegd.

Hoewel de procedure voor aanmelding bij de Europese Commissie niet echt eenvoudig is, is de minister-president er desalniettemin van overtuigd dat Vlaanderen hiervoor groen licht zal krijgen. Dit dossier toont echter nog maar eens aan dat alle mogelijke steuninitiatieven, van welke aard ook (weze het onder de vorm van opleiding, of zoals hier onder de vorm van ondersteuning voor op te starten joint-ventures), tegenwoordig onder de aanmeldingsplicht bij de Europese Commissie vallen. Het enige wat aan de aanmeldingsplicht ontsnapt is de zogenaamde "de minimis"-regeling. Deze behelst dat alles wat onder de 4 miljoen frank blijft, per onderneming, en dan nog gebonden aan een aantal voorwaarden, niet dient aangemeld te worden. Vanaf 4 miljoen, en dus de facto voor quasi alles, geldt de aanmeldingsplicht.

Inmiddels heeft de Raad van State op 17 juli haar advies gegeven over het ontwerp-besluit. Verwacht mag dan ook worden dat het betreffende besluit nog voor het einde van het jaar zal kunnen worden uitgevaardigd.

Ter indicatieve stemming gelegd, wordt dit artikel eveneens aangenomen met 8 stemmen tegen 4, bij 1 onthouding.

III.2 Begrotingstabel

Met betrekking tot de begrotingstabel wordt de goedkeuring gevraagd van de programma's 12.1 (Algemeen Externe Betrekkingen), 51.4 (Buitenlandse Handel en Exportbevordering), 51.9 (Extern Economisch Beleid), evenals van de begrotingen van de DAB "Investeren in Vlaanderen", en van het "Fonds Vlaanderen-Azië".

De begroting van Export Vlaanderen, is ter informatie opgenomen in de bijlagen.

De aan de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden toegewezen elementen van de begrotingstabel worden bij wege van indicatieve stemming eveneens aangenomen met 8 stemmen tegen 4, bij 1 onthouding.

IV. INDICATIEVE STEMMING OVER HET GEHEEL

De aan de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden toegewezen bepalingen en elementen van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1998 worden, bij wege van indicatieve stemming, aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

De verslaggever, *De voorzitter,*

Leo CANNAERTS Jef SLEECKX